

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἐνδέκατος

Συνδρομὴ ἑτήσια : Ἐν Ἀθήναις, πρ. 10, ἐν ταῖς ἱπάρχαις, πρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πρ. 20. - Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἑτήσιαι. - Γραφίδον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6

17 Μαΐου 1881

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

[Μυθιστορία Ι. Ρουφίνης. — Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου].

Συνέχεια· ἰδί σελ. 291.

II'

Ἡ Σπεράντσα

Ἀναγινώσκουσα, θεωμένη τὴν θάλασσαν, διδασκομένη βοτανικὴν καὶ κηθάραν καὶ συνδιαιτομένη μετὰ τοῦ ἱατροῦ Ἀντωνίου, ἡ Λουκία ἐφθασεν εὐκόλως τὴν εἰκοστὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς κατακλίσεώς της, χωρὶς νὰ αἰσθανθῇ βαρύναν τὴν βραδύτητα τοῦ χρόνου. Ἀληθῶς δὲ τὸ μόνον ἔτι ὑπολειπόμενον δυσάρεστον μετὰ τὴν πτώσιν τῆς μὲς Δάβεν ἦτο ἡ διαμονὴ αὐτῆς εἰς τὴν κλίνην. Οἱ πόνοι τῶν πρώτων ἡμερῶν εἶχον βαρυνθῆναι ἐκλείψει· ὁ ὕπνος αὐτῆς κατέστη ἥρεμος καὶ ἡ ὑγεία της ἐν γένει εἶχε μᾶλλον βελτιωθῇ ἀπὸ τοῦ ἀτυχήματος τῆς ὁδοῦ τῆς Κορωνίδος.

Τὴν εἰκοστὴν ταύτην ἡμέραν ὁ Ἀντώνιος ἦλθε νὰ τὴν ἐπισκερθῇ τὴν πρῶταν πολὺ ἐνωρίτερον τοῦ συνήθους.

— Ἐρχομαι νὰ σὰς ἀποχαιρετίσω ἕως αὔριον, εἶπεν εἰσερχόμενος. Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ μεταβῶ ὀλίγας λεύγας μακρὰν, καὶ θὰ διανυκτερεύσω ἐκεῖ.

Τὴν εἶδεν ταύτην ἀπεδέξατο μετὰ λύπης ἡ Λουκία.

— Τί μακρὰ θὰ μοῦ φανῇ ἡ ἡμέρα! εἶπε.

Καὶ μετὰ μικρὸν προσέθηκεν.

— Εἶσθε βέβαιος, ὅτι θὰ ἐπιστρέψετε αὔριον;

— Ἀνυπερέστως, ἀπάντησεν ὁ Ἀντώνιος. Θὰ παραγγείλω εἰς τὴν Σπεράντσαν νὰ ἔλθῃ νὰ σὰς κρατήσῃ συντροφίαν. Αἱ ἱστορίαι της θὰ σὰς διασκεδάσουν. Τώρα εἰπέτε μου· δὲν νομίζετε ὅτι θὰ ἦτο πρόπον νὰ ἰδῶ τὸν Σίρ Ἰωάννην καὶ νὰ τὸν εἰδοποιήσω, ὅτι θὰ λείψω δι' εἰκοσιτέσσαρας ὥρας;

— Ναί, ναί, πηγαίνετε! εἶπεν ἡ Λουκία μετ' εὐγνωμοσύνης.

Ἡ νεῆνις εἶχε παρατηρήσει, ὅτι αἱ σχέσεις μετὰ τοῦ πατρὸς της καὶ τοῦ ἱατροῦ ἦσαν κάπως βελτισμένοι, καὶ ἠλπιζεν, ὅτι διάβημά τι τοῦ ἱατροῦ ἠδύνατο νὰ τὰς βελτιώσῃ.

Ἀπεστάλη λοιπὸν ἡ Χούτσινς, ὥς συνήθως, νὰ πληροφορηθῇ ἂν ὁ Σίρ Ἰωάννης ἦτο εἰς τὸ δωμάτιόν του, καὶ ὁ Ἀντώνιος, ἀποχαιρετίσας τὴν Λουκίαν, περηκολούθησε τὴν Ἰριδα παρὰ τῷ βρετανικῷ Δῆ.

ΤΟΜΟΣ ΙΑ' — 1881

Μὴ προτιθέμενοι νὰ παραστήσωμεν τὸν ἡμέτερον ἥρωα γενναϊότερον ἢ ὅσον ἦτο, ὀφείλομεν νὰ δηλολογήσωμεν, ὅτι ἡ πρότασις τοῦ πρὸς τὴν μὲς Δάβεν εἶχε χαρακτηρῆσαι πολιτικοῦ πανουργήματος. Ὁ Ἀντώνιος εἶχε νὰ προτείνῃ εἰς τὸν Σίρ Ἰωάννην τὴν ἐκτέλεσιν μικροῦ τινος σχεδίου, ὅπερ ἐπεθύμει νὰ μὴ μάθῃ ἐκ τῶν προτέρων ἡ Λουκία. Ἐπειδὴ δὲ δυσέκβολον ἦτο νὰ ἴδῃ τὸν πατέρα ἐν ἀγνοίᾳ τῆς θυγατρὸς, κατεχάρη ἐκ τῆς ἀφορμῆς, ἥτις παρεῖχεν αὐτῷ συνέντευξιν μετὰ τοῦ ἀλυγίστου ἄγγλου.

Ἀπὸ τῆς ἀξιωματικῆς ἐπισκέψεως τοῦ ἄγγλου ἱατροῦ καὶ τῆς δριστηκῆς νίκης τοῦ Ἀντωνίου, ὁ Σίρ Ἰωάννης, ἐκ πλάνης παραδόξου, ἐθεώρει τὸν ἱταλὸν ὡς πρωταίτιον ὅλων αὐτοῦ τῶν ἀτυχημάτων. Ὁ Σίρ Ἰωάννης δὲν ἦτο ἐντελὴς βέβαιος, ὅτι ὁ Ἀντώνιος, φλυαρήσας ἀνοήτως μετὰ τοῦ Προσπερου καθ' ὁδόν, δὲν ὑπῆρξεν ἡ πρώτη τῆς πτώσεως ἀφορμὴ· ἦτο ὅμως βεβαιότατος, ὅτι καθ' οἷονδ' ἦτοτε τρόπον ὁ ἱταλὸς εἶχε συντελέσει εἰς παρασκευὴν τῆς δυσάρεστου καταστάσεως πραγμάτων, ἐν ᾗ ὁ βαρωνέτος διετέλει, καὶ ἡ ἀγανάκτησις τοῦ ἦτο ἀνάλογος πρὸς τὴν προσβολὴν ἣν ὑπέθετε γενομένην κατ' αὐτοῦ. Οἱ καλῶς ἀνατετραμμένοι ἄνθρωποι δύνανται διὰ μυρίων τρόπων, ὡς γνωστὸν, νὰ σὰς ἐκφράσωσιν ὅτι σὰς βδελύσσονται, χωρὶς μὴδὲ κατὰ κεραίαν νὰ παρεκκλίνωσι τῶν ἀσχηροτάτων κανόνων τοῦ πρέποντος. Τὴν τέχνην δὲ ταύτην, τοῦ νὰ γίνεταί φιλοφρονέστατα δυσάρεστος, ὅσάκις ἤθελε, κατεῖχεν, ἐννοεῖται, πλέον παντὸς ἄλλου ὁ Σίρ Ἰωάννης, ὁ ἐνδοξὸς διάδοχος γενεᾶς μακρᾶς ἐνα πῆχυν, ὁ ἐπτάρωτος εὐγενῆς. Ἀνιμῶν δὲ ἰδίως καὶ ἀνυπέβλητος ἦτο ὁ βαρωνέτος, ἐκφράζων καθ' ἑκάστην πρὸς τὸν ἱατρὸν τὴν λύπην του καὶ ζητῶν παρ' αὐτοῦ ἐπανειλημμένως συγχώρησιν διὰ τοὺς κόπους καὶ τὴν ἐνόχλησιν, οὗς παρεῖχεν εἰς αὐτόν. Ἀκούων τις αὐτόν θὰ ὑπελάμβανεν ὅτι ἀκόντιον τὴν γλῶσσαν του. Ὁ Ἀντώνιος, μετὰ πολλὰς ματαιὰς ἀποπειρὰς συνδιαλλαγῆς, ἐνόησεν ὅτι ἐμτατισπῶναι, καὶ ἀνταπέδωκε τὰ ἴσα. Ἀντεχαιρέτιζε τὸν βαρωνέτον προσκλίνων κατὰ τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς γωνίαν, ἡρώτα περὶ τῆς ὑγείας τοῦ Σίρ Ἰωάννου μετ' ὅσης καὶ αὐτὸς παγερᾶς φιλοφροσύνης, προσέφερετο ἐν γένει ὡς εἰ μὴ ὑπῆρξεν ὁ βαρωνέτος, καὶ τὸ ἦθος αὐτοῦ ἐν τῷ πανδοχείῳ ἦτο τοσοῦτο φυσικὸν καὶ γαλήνιον

ὥστε ἀμφέβαλλε πολλάκις ὁ Σίρ Ἰωάννης ἂν ὁ ἱατρὸς εἶχε κατανοήσει τὴν πολεμικὴν του.

Τὸ παράδοξον δὲ εἶνε, ὅτι ἡ δυσάρεστος αὐτῇ κατάστασις εἶχεν ἐξακολούθησιν καὶ ἀφοῦ ἐξέλιπον αἱ ἀφορμαὶ τῆς, ὅτε δηλαδὴ ὁ χρόνος καὶ ἄλλα, μικρὰ μὲν καὶ ἀνεπαίσθητα ἀλλ' ἐνεργὰ πάντοτε αἷτια εἶχον πρᾶναι ὁπωσὺν τὴν ἀρχικὴν τοῦ Σίρ Ἰωάννου ἀγανάκτησιν. Δὲν εἶχε μὲν μεταβληθῇ τὸ πανδοχεῖον εἰς γῆν τῆς ἐπαγγελίας, ὅπου νὰ ῥέῃ μέλι καὶ γάλα, ἀλλὰ καὶ δὲν ἦτο πλέον ἀγρὸς φύων ἀκάνθας, ὡς τὰς πρώτας ἡμέρας. Ὁ Σίρ Ἰωάννης ἦτο ἀνέτως ὅπως δῆποτε ἐγκατεστημένος. Ἐλάμβανε καθ' ἐκάστην πρωτὴν τοὺς Καίρους, καὶ εἶχε ἄφθονον προμήθειαν τῶν φιλολογικῶν ἐκείνων ψυχαγωγημάτων, ἅτινα καλοῦνται ἀγγλικά περιοδικὰ συγγράμματα. Σωρεῖα ὅλη ἀνακλίντρων, κατόπτρων, παραπετασμάτων, λυχνίων, σινουρῶν σκευῶν εἶχε κατακλύσει ἐκ Νικαίας τὸ πανδοχεῖον, πλὴν δὲ τούτων καὶ μάγειρος, καὶ τί μάγειρος! ὁ τοῦ πρώην ἐπισκόπου τῆς Ἀλπέγκας, τοῦ μεγαλειτέρου γαστριμάργου τῆς Ριβιέρας! Διὰ τοῦ μεταξὺ Νικαίας καὶ Γενούης ταχυδρομείου, ὁ ἀνταποκριτὴς τοῦ βαρωνέτου ἀπέστελλεν αὐτῷ πᾶν ὅ,τι ἐπόθει ὁ οὐρανίσκος του, δύο δὲ ἀγελάδες εἶχον μισθωθῇ ἀπὸ παρακειμένου κτηνοτροφείου, ὅπως παρέχῃσι τὸ προσῆκον βούτυρον διὰ τὸ πρόγευμα καὶ τὸ δείπνον τοῦ Σίρ Ἰωάννου. Οἱ περίπατοί του δὲν ἠνωχλοῦντο πλέον ὑπὸ τῶν χωρικῶν, οἵτινες ἐγνώριζον ὅτι ὁ ἄγγλος μιλόρδος δὲν ὠρέγετο πολὺ τὰς δουλίας. Ὁ Σίρ Ἰωάννης ἦτο εἶδος φορητῆς ἀγγελίας, ἐφ' ἧς ἀνεγινώσκετο «μὴ πλησιάζετε!». Ὁ δῆμαρχος καὶ οἱ πλείστοι τῶν δημοτικῶν συμβούλων τῆς Βορδιγέρας εἶχον προσέλθει νὰ τὸν χαιρετίσωσιν ἐπισήμως, ἐπίσης δὲ καὶ γηραιὸς τις εὐγενὴς, ἀποκαλούμενος κατ' εἰρωνεῖαν κόμης, ὅστις ἔξιν μεμονωμένος ἐν τῷ μικρῷ του μεγάρῳ, ἐκείθεν τοῦ λόφου τῆς Βορδιγέρας. Αἱ ἐπισκέψεις αὐταί, ὡς ἀκριβῶς ἀνταπέδωκεν, εἶχον, ἐννοεῖται, θωπεύσει εὐάρεστος τὴν φιλοτιμίαν καὶ τὴν αὐτάρκειαν τοῦ βαρωνέτου. Ἐβλεπεν ὁπωςδῆποτε, ὅτι εὕρισκετο μεταξὺ ἂν ὁρώπων, οἵτινες ἀνεγνώριζον αὐτὸν ὡς ἀνώτερόν των. Εὗρετέ μου σὰς παρακαλῶ, καθ' ὅλην τὴν Μεγάλην Βρετανίαν, βαρωνέτον οἰονδήποτε, παραδεχόμενον ἢ πιστεύοντα, ὅτι εὐγενὴς τις ἰταλὸς, οὗτινος τὸ ὄνομα νὰ ἀναφέρῃ ἡ ἱστορία καὶ πρὸ αὐτῶν ἐστὶ τῶν Πλανταγενέτων¹, δύναται νὰ ἦνε ὁμοιὸς του! Ὁ Σίρ Ἰωάννης, ἐν ἐνὶ λόγῳ, ἦτο εὐχαριστημένος ὅσον καὶ ἀλλαχοῦ, ὅπου εἶχε διαμείνει ἐκτὸς τῆς γενεθλίου του χώρας. Διὰ τοῦτο δὲ ἦτο πρῶτος ἐν γένει πρὸς τὴν ἰταλικὴν φυλὴν καὶ ἰδίως πρὸς τὸ ὑπ' ὅψιν του δεῖγμά της,

1. Βασιλικὴ οἰκογένεια τῆς Ἀγγλίας, βασιλεύσασα ἀπὸ τοῦ 1154, καὶ λαβοῦσα τὴν προσωπομίαν ἐξ ἀγγιστείας πρὸς τὸν γαλλικὸν οἶκον τῶν Ανζου, ὧν τὸ Plantagenet ἦτο ἐπωνύμιον.

τὸν ἱατρὸν Ἀντώνιον. Ἰσως δὲ εἶχεν ἐπιδράσει ἐπὶ τῆς πατρικῆς του καρδίας καὶ ὁ ἀδίακοςος τῆς Λουκίας ὕμνος ὑπὲρ τοῦ ἰταλοῦ ἱατροῦ, ἐπ' εὐκαιρίᾳ πάσης αὐτοῦ πράξεως ἢ ἐφευρέσεως πρὸς διασκέδασιν της. Δυστυχῶς ὅμως τοσαύτη ἦτο τοῦ Σίρ Ἰωάννου ἡ ἀλαζονεία, ὥστε κατ' οὐδένα τρόπον συγκατένευε νὰ ἐκδηλώσῃ ὅ,τι ἡδύνατο ἴσως νὰ ἐκληφθῇ ὡς πρότασις συνδιαλλαγῆς, καὶ ὁ βαρωνέτος ἐξηκολούθει οὕτω ἐξ ἀτόπου αἰδοῦς νὰ φαίνεται δύσκολος πάντοτε, ὡς πρότερον, καὶ ψυχρὸς καὶ ἀπρόσιτος.

Μετὰ τὰ ἀνωτέρω εὐκόλως θέλει κατανοήσει τις, ὅτι ὁ Σίρ Ἰωάννης ἐξερχόμενος τοῦ δωματίου του, ἐξήτησε φιλοφρόνως συγγνώμην παρὰ τοῦ ἱατροῦ Ἀντωνίου, ὅτι τὸν ἠνάγκασε νὰ περιμένη τόσον πολὺ, — μόλις ἤμισυ λεπτὸν, — καὶ ὅτι ὁ ἱατρὸς ἐδήλωσεν ἐπίσης, διὰ φράσεως ἱκανῶς πεφυστημένης, πόσον ἐλυπεῖτο ὅτι ἐτάραξε τὸν Σίρ Ἰωάννην εἰς τοσοῦτον ἄκαιρον στιγμὴν. Ἐπὶ τούτοις δὲ, ὁ βαρωνέτος διεμαρτυρήθη, ὅτι ἦτο πάντοτε πρόθυμος εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ ἱατροῦ, καὶ παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ καθίσῃ· ἐπῆλθε δὲ μακρὸς ἄγων, περὶ τοῦ τίς πρῶτος νὰ καθίσῃ, καταλήξας ἐπὶ τέλους εἰς τὸ σύγχρονον κάθισμα καὶ τῶνδύο.

— Ἐκπληρῶ εὐάρεστον ἀληθῶς καθήκον, ἤρχιστε λέγων ὁ ἱατρὸς μετὰ τινος ἐμφάσεως, φέρων εἰς ὕμῃς εὐχαρίστους εἰδήσεις περὶ τῆς ἀρρώστου μας. Ἡ μὲς Δάβεν εἶνε θαυμασία σήμερον.

— Χαίρω νὰ σὰς ἀκούω, ἀπήντησεν ὁ Σίρ Ἰωάννης μετὰ μεγάλης προσηνεῖας· μολονότι ἀληθῶς θὰ ἐξεπλητόμην ἂν μοῦ ἐφέρετε ἐναντίας εἰδήσεις, μεθ' ὅλην τὴν ἐπιτηδεύοντα καὶ τὴν ἐπιμέλειαν, τὴν ὁποίαν ἀνεπτύξατε κατὰ τὴν ἰατρικὴν σας.

Ὁ Ἀντώνιος προσεπάθησε νὰ εἴπῃ ἐν τῷ μεταξὺ λέξεις τινάς, ἵνα ζητήσῃ τὴν παῦσιν τῶν φιλοφρονημάτων.

— Ὁχι, ὅχι, ἐξηκολούθησεν ὁ Σίρ Ἰωάννης, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ ἐπιμείνω εἰς ὅ,τι λέγω. Γνωρίζω τί σὰς ὀφείλω, καὶ ποῖαν ἀξίαν ἔχει ὁ καιρὸς σας, καὶ θὰ πράξω ὅ,τι μοῦ εἶνε δυνατόν διὰ νὰ σὰς ἀποδείξω πῶς ἐννοῶ ἀμφοτέρω.

— Μήπως αὐτὸς ὁ Don Magnifico σκοπεύει νὰ μοῦ πληρώσῃ τὰ μαθήματα τῆς κιθάρας καὶ τὰς περὶ βοτανικῆς διαλέξεις; διελογίσθη ὁ Ἀντώνιος.

Καὶ τοῦτο σκεφθεὶς συνωφρυνώθη καὶ ἀπήντησε ξηρῶς.

— Ἐξογκώνετε, κύριέ μου, καὶ τὰς ἐκδουλεύσεις μου καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ καιροῦ μου. Ὁ καιρὸς μου δὲν ἔχει μεγάλην ἀξίαν· πρὸς ἀποφυγὴν δὲ πάσης παρενοήσεως ἐν τῷ μέλλοντι, καλὸν εἶνε νὰ σὰς εἴπω ἀπὸ τοῦδε, ὅτι ἐκ δέκα ἐπισκέψεών μου αἱ ἐννέα δὲν εἶνε ἱατρικαί, καὶ ἐπομένως δὲν ὑπάρχοντα εἰς πληρωμὴν.

1. Ἀστὲρον πρόσωπον τοῦ ἰταλοῦ μελοδράματος.

Ὁ Σίρ Ἰωάννης ἐμόρφασε λίαν δυσάρεστος, καὶ οἱ ῥώθωνές του συνεστῆλθσαν ὥσει ὄσφρανθέντες δυσώδη ὀσμῇ.

Ὁ Ἀντώνιος ἐξηκολούθησεν.

— Ὁ λόγος, διὰ τὴν ὁποῖον σὰς ἐνοχλῶ αὐτὴν τὴν στιγμὴν, ἀναφέρεται εἰς τὴν μὲς Δάβεν. Ἡ κυρία θυγάτηρ σας, ὀφείλω νὰ τὸ δημολογήσω, ὑπέστη μετὰ θαυμαστῆς ὑπομονῆς καὶ ἀγγελικῆς ἀγαθότητος τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ μένῃ κλινήρης· οὐχ ἦττον ὅμως ἡ δοκιμασία εἶνε σκληρὰ, καὶ θὰ καταστῇ ἔτι σκληροτέρα ἐφ' ὅσον ἐγγίζει ἡ ἐντελής θεραπεία της. Ἐσκέφθη λοιπὸν αὐτὰς τὰς ἡμέρας νὰ εὗρῃ μέσον τι πρὸς ἀνακούφισιν της. Ἄν ἦτο δυνατόν νὰ κατορθώσωμεν, ὥστε ἡ μὲς Δάβεν νὰ μετακομίζεται πᾶσαν πρωτὴν εἰς αὐτὸν τὸν ἐξώστην, ὅθεν νὰ ἔχῃ μεγαλειτέραν θέαν εἰς τὰ περίχωρα καὶ περισσώτερον καθαρόν ἀέρα, ὅπου νὰ διασκεδάξῃ ζωγραφίζουσα, καὶ νὰ δέχεται καὶ ἐπισκέψεις, ἂν θέλῃ, νομίζω ὅτι θὰ ἦτο δι' αὐτὴν μεγάλη ἀνακούφισις.

— Μεγάλη ἀνακούφισις, βεβαίως, ἐπανέλαβεν ὁ Σίρ Ἰωάννης.

— Ὅ,τι δὲ θὰ ἦτο ἀδύνατον δι' ἐνεγκόντα ἐννέα ἄλλους ἀσθενεῖς, δύναται, νομίζω, νὰ δοκιμασθῇ καὶ νὰ ἐπιτύχῃ εἰς ἀσθενῇ τόσον ἀνεπτυγμένην, φρόνιμον καὶ εὐπειθῇ, ὡς εἶνε ἡ μὲς Δάβεν.

— Δὲν ἠμποροῦμεν νὰ βάλωμεν ἕνα καταπὲν εἰς τὸν ἐξώστην καὶ νὰ τὴν μεταφέρωμεν ἐκεῖ καθ' ἐκάστην;

— Κανὰπὲν ἀπλοῦν δὲν θὰ ἦτο φρόνιμον, ἀπήντησεν ὁ ἱατρὸς. Πρέπει νὰ προσυλάξωμεν τὴν μὲς Δάβεν τοῦ νὰ κτυπήσῃ, ἔστω καὶ δι' ἀκουσίου κινήματος. Νομίζω δὲ ὅτι εὖρον μέσον, διὰ τοῦ ὁποίου νὰ προληφθῇ οἷοςδῆποτε τοιοῦτος κίνδυνος. Ἰδοὺ, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἀντώνιος ὑποβάλλων εἰς τὸν Σίρ Ἰωάννην ἄτεχνόν τι ἰχνογράφημα, τὸ σχέδιον καθίσματος, τὸ ὁποῖον εἶνε ἀμείζον συγχρόνως καὶ ἀνάκλιντρον, καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἡ μὲς Δάβεν δύναται νὰ ἐξαπλωθῇ ἐντελῶς· τὸ κοῦλον αὐτὸ, τὸ ὁποῖον ὑπάρχει ἀντικρὺ ἐστρωμένον μὲ βαμβάκιον, εἶνε προωρισμένον νὰ κρατῇ τὸν πόδα ἀκίνητον· δύναται δὲ τὸ ὅλον νὰ τεθῇ ἐπὶ τροχῶν, τοὺς ὁποίους ἡ μὲς Δάβεν νὰ κινῇ μόνη της κατὰ θέλησιν. Ἄν ἐγκρίνατε τὸ σχέδιόν μου, ἠμπορῶ νὰ παραγγείλω ἀμέσως τὴν ἐκτέλεσίν του εἰς λεπτομεροῦς τινα ἐπιτηδεύοντα καὶ οἶκον μου (ὁ Σίρ Ἰωάννης ἐκινήθη πῶς πρὸς τὰ ὀπίσω, ἀκούσας τὴν λέξιν ταύτην), τὸν ὁποῖον θὰ ἴδω σήμερον εὐθὺς εἰς τὸ μέρος ὅπου μεταβαίνει δι' εἰκοσιτέσσαρας ὥρας.

— Ἡ ἰδέα σας εἶνε λαμπρά, εἶπεν ὁ βαρωνέτος· ἀλλ' εἰσθε βέβαιοι, ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶνε ἱκανὸς νὰ τὴν ἐκτελέσῃ καθὼς πρέπει;

— Εἶμαι βεβαίωτος, ἀπήντησεν ὁ ἱατρὸς· εἶνε ἄνθρωπος εὐφυστάτος εἰς τὴν τέχνην του, καὶ ἐλπίζω μάλιστα νὰ βελτιώσῃ τὸ σχέδιόν μου

ὅσον εἶνε δυνατόν. Ὅπωςδῆποτε, δὲν εἶπον ἀκόμη τίποτε περὶ τοῦ πράγματος εἰς τὴν Μὲς Δάβεν, ἐκ φόβου μήπως ἀποτύχῃ αἴφνης τὸ πρᾶγμα, καὶ . . .

— Κάλλιστα, διέκοψεν ὁ Σίρ Ἰωάννης, δὲν θὰ εἴπω τίποτε.

— Εὐχαριστῶ· τόρα ὅτε ἔχω τὴν ἐγκρίσιν σας, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος ἐγειρόμενος, μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ σὰς ἀπαλλάξω τῆς περαιτέρω ἐνοχλήσεως.

— Ἐπιτρέψατέ μοι, εἶπεν ὁ Σίρ Ἰωάννης ἐγειρόμενος καὶ αὐτὸς, νὰ σὰς προσφέρω τὰς εὐχαριστήσεις μου διὰ τὴν μέριμνάν σας. Σὰς εἶμαι ἀπείρως ὑπόχρεως.

Ὁ Σίρ Ἰωάννης ἦτο ἀληθῶς εὐλικρινὴς ἐκφράζων τὰς εὐχαριστήσεις του, καὶ τὸ ἥθος αὐτοῦ, προφέροντος τὰς τελευταίας του λέξεις, ἦτο πρωτοφανὲς διὰ τὸν Ἀντώνιον. Ἡ διαρκὴς ἀνεξαρτησία χαρκατῆρος τοῦ ἰταλοῦ καὶ ἡ ἀφιλοκερδεία του ἐπεύραζον καὶ ἡδύνατον συνάμα τὸν ἀλαζόνα βαρωνέτον. Ὑπὲρ πάντα τὰ ἀνδρικά προτερήματα ὁ Σίρ Ἰωάννης ἐξετίμα φυσικῶς τὴν ὑπερηφάνειαν.

— Μὰ τὴν ἀλήθειαν, εἶπε καθ' ἑαυτὸν, διευθυνόμενος πρὸς τὸ δωμάτιον τῆς Λουκίας, αὐτὸς ὁ ἰταλὸς ἔχει κατὰ τὴν ἀνθρώπου καθὼς πρέπει.

Οὕτως ἀπεχωρίσθησαν ἀλλήλων, κάλλιον διατεθειμένοι ἀμφοτέρω.

Ἡ Λουκία ἐπραττεν ὅ,τι ἡδύνατο, ὅπως ἀπατᾷ τὸν καιρὸν, ἀλλὰ χωρὶς μεγάλης ἐπιτυχίας. Ὅ,τι μεγάλως ἐνδιέφερεν αὐτὴν παρόντος τοῦ Ἀντωνίου, τῇ ἦτο ἐντελῶς ἀδιάφορον ἀπόντος ἐκείνου· καὶ αὐτὸς ὁ οὐρανὸς ἦτο ὀλιγώτερον αἰθρίας καὶ ἡ θάλασσα αὐτῇ ὀλιγώτερον κυανῇ. Ἀφῆκε τὸ βιβλίον της καὶ τὰ ἀνθὴ καὶ ἐβύθισθη εἰς σκέψεις. Οὐδέποτε εἶχεν αἰσθανθῇ τοσαύτην μόνωσιν· καὶ ἐπειδὴ ἡ παρούσα μελαγχολία ἀνακαλεῖ πάντοτε τὴν παρελθούσαν, ἡ μνήμη αἴφνης τῆς μητρὸς της τῇ ἐπανάλθε ζωηροτάτῃ ἐν μέσῳ συγκεχυμένων εἰκόνων καὶ σκέψεων.

Ἡ ἀνάμνησις αὐτῇ προὔξενεσεν ἄλλος βαθὺ εἰς τὴν ταλαίπωρον κόρην· ἤθελε τις εἴπει, ὅτι πρῶτον νῦν ἀνεκάλυπτεν ὅτι τῇ ἔλειπε καρδιά μητρὸς, ἵνα μεταδίδῃ εἰς αὐτὴν τὰ αἰσθήματά της. Εἴτα ἡ μνήμη της ἐπανήγαγεν αὐτὴν εἰς τὰς σκηνὰς τῆς παιδικῆς της ἡλικίας. Ἡ γηραιά της τροφός, τὰ παλινία της, ἡ πρᾶσις, ὁ κῆπος, πάντα ταῦτα διέβαινον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν της, καὶ δάκρυα φλογερὰ κατελείβοντο ἐπὶ τῶν παρειῶν αὐτῆς. Ἡ Λουκία ἦτο λίαν περίλυπος, καὶ ἡρώτα ἑαυτὴν διατί ἦτο τόσον περίλυπος, διατί ἠσθάνετο τοσαύτην μόνωσιν καὶ τοσοῦτον κενὸν περὶ ἑαυτήν. Οἱ ὀφθαλμοὶ της ἐβάρυναν, καὶ ἤρχισεν ἐπιθυμοῦσαν νὰ ἤρχετο ἡ Σπεράντζα, ὅπως τῇ εἶπεν ὁ Ἀντώνιος, ἵνα μείνῃ παρ' αὐτῇ ἐπὶ τινάς στιγμὰς. Ἡ Σπεράντζα μόνη ἡδύνατο νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν Λουκίαν κατὰ τὴν πρωτὴν ἐκείνην, ἡ Σπε-

ράντσα, ἥτις τόσον διέφερε τῆς Χούτσινς, ἣν οὐδὲ κἀν διελογίσθη ἢ μὲς Δάθεν.

Ἡ Σπεράντσα ἐφάνη τέλος πάντων, καὶ ἐκάθισεν ἡσύχως παρὰ τὴν κλινὴν τῆς Λουκίας, ὡς συνήθως. Ἡ Λουκία, θεωροῦσα αὐτὴν, εἶδεν ἔγνη δακρύων εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της.

— Ἐκλαυσε, Σπεράντσα, τῇ εἶπε· διατί ἔκλαυσε;

Ἡ Σπεράντσα ἠθέλησε ν' ἀρνηθῇ, κινήσασα πρὸς τοῦτο τὴν χεῖρα. Ἡ ταλαίπωρος κόρη! τόσον ἦτο πλήρης ἡ καρδίᾳ της, ὥστε ἐξ ἐλαχίστης ἀφορμῆς ἤθελεν ὑπερχειλίσαι. Ἐκυψε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς ἡλακίας της καὶ ἔμεινε σιωπῶσα.

— Ἐλα πλησίον μου, εἶπεν ἡ Λουκία.

Καὶ ἐκλούσασα αὐτὴν τρυφερῶς,

— Τί ἔχεις, πτωχή μου κόρη; τὴν ἠρώτησε διὰ φωνῆς θωπευτικωτάτης.

Ἡ τρυφερὰ τῆς Λουκίας φωνὴ εἰσέδου μέχρι τῆς καρδίας τῆς πτωχῆς χωρικῆς, ἥτις μὴ δυναμένη νὰ κρατηθῇ ἐπὶ πλέον, ἔκρυψε τὴν κεφαλὴν εἰς τὸ στῆθος τῆς νεαρᾶς ξένης καὶ διεβρόχην εἰς λυγμούς.

— Εἰπέ μου, σὲ παρακαλῶ, τί ἔχεις; ὥσως ἤμπορῶ νὰ σὲ βοηθήσω, ἐξηκολούθησεν ἡ Λουκία, φιλοῦσα τὴν κεφαλὴν τῆς Σπεράντσας καὶ κλαίονσα μετ' αὐτῆς ἵνα τὴν παρηγορήσῃ.

— Εὐχαριστῶ, κυρία, εἶπεν ἡ Ἰταλὶς διακοπτομένη ὑπὸ τῶν λυγμῶν. Ὁ Θεὸς νὰ σᾶς πληρώσῃ τὴν καλωσύνην σας, ἀλλὰ ὁ πόνος μου δὲν ἔχει παρηγορίαν.

Ταῦτα δὲ λέγουσα, ἐξέβαλε τοῦ κόλπου της ἐπιστολὴν, ἣν ἔδωκεν εἰς τὴν Λουκίαν, καὶ καθίσασα πάλιν εἰς τὸ σκαμνίον της ἐκάλυψε τὴν κεφαλὴν διὰ τῆς ποδιᾶς της, καὶ ἤρξατο κλαίονσα ἐν ἀπελπισίᾳ. Ἡ ἐπιστολὴ, καθαρῶς καὶ ἀτρόμως γεγραμμένη, ἐχρονολογεῖτο ἀπὸ τῆς Γενούης καὶ ἔφερεν ὑπογραφὴν Βαττίστας διὰ γραμμάτων κολοσσινίων. Περιεῖχε δὲ τὰ ἐπόμενα:

«Καλὴ μου Σπεράντσα,

»Χθὲς ἦλθεν ἡ ὑπόθεσις μου εἰς τὸ ἀναθεωρητικὸν συμβούλιον, καὶ ἔδωκα τὰ πιστοποιητικὰ μου, δηλαδὴ τὸ γράμμα τοῦ δημάρχου καὶ τὸ ἄλλο τοῦ ἐφημερίου, ποῦ μοῦ ἔστειλες. Ὁ ἀξιωματικὸς ποῦ τὰ ἐδιόχασε καὶ δὲν ἔκαμνεν ἄλλο παρὰ νὰ δμῖλῃ μοναχὸς τοῦ ὅλην τὴν ὥραν, εἶπεν ὅτι αὐτὰ τὰ πράγματα εἶνε ἀνοησίαι. Εἶπε νὰ εὐχαριστήσω μάλιστα τὸ συμβούλιον ὅτι δὲν μ' ἐκήρυξε λειποτάκτην—ἔτσι τοὺς λέγουσιν, θαρρῶ—καὶ δὲν μ' ἐτιμώρησε. Ἐπειτα ἔγραψε τ' ὄνομά μου εἰς τὸ μητρώον, καὶ «τόρα ἔτελειώσε». Ἐγὼ τέσσαρα χρόνια νὰ ὑπηρεστήσω εἰς τὸ βασιλικὸν ναυτικόν. Ἄν ἦτο τὸ πρᾶγμα δίκαιον, δὲν θὰ εἶχα παράπονον. Θὰ σοῦ ἔλεγα: Εἶσαι νέη, εἶμαι κ' ἐγὼ νέος· τέσσαρα χρόνια περνοῦν γρήγορα. Περιμένε με. Ἀλλὰ μοῦ ἐφέρθησαν σκληρὰ καὶ ἄδικα. Καὶ θὰ ἴδωσιν ὅτι ἔκαμαν πολὺ κακὸν λογαριασμόν. Ἄρα εὖρω εὐ-

καιρίαν θὰ φύγω, καὶ θὰ ὑπάγω νὰ εὕρω τύχην »εἰς κανένα καλλίτερον τόπον, ποῦ νὰ ᾔνε ἡ δικαιοσύνη καὶ διὰ τὴν πτωχὴν καὶ διὰ τὸν πλούσιον. Μὴ μὲ συλλογίζεσαι λοιπὸν πλέον, ἔξω ἂν ἠθέλης νὰ μὲ συλλογίζεσαι διὰ φίλον σου χαμένον. Νὰ σοῦ γράψω, ὅτι ἔχω τὴν καρδίαν μου ἀντατωμένην; Ὅχι σὲ κάμω νὰ λυπηθῇς περισσότερον.

»Δὲν σοῦ γράφω λοιπὸν ἄλλο, παρὰ μόνον σ' ἀποχαιρετῶ εἰς αὐτὴν τὴν ζωὴν. Ἐκαμα ὅτι ἤμπόρεσα διὰ νὰ μείνω καλὸς υἱὸς καὶ νὰ ζήσω μετὰ τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Παναγίας. Τί »τὸ ὄφελος; Μοῦ ἔρχεται τόρα ν' ἀρχίσω κ' ἐγὼ νὰ βλασφημῶ, νὰ πίνω, νὰ κτυποῦμαι, καθὼς »οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς συντρόφους μου, οἱ ὁποῖοι περνοῦν πολὺ καλλίτερα ἀπὸ ἐμένα. Πεποιττὸν νὰ σοῦ γράψω περισσότερα. Ἐγὼ τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἰδικὴν μου, καὶ μὴ »κλησημονῆς καμμίαν φορὰν, ὅταν κάμνης τὴν προσυχὴν σου, τὸν δυστυχισμένον σου

»Βαττίστα».

«Υ. Γ. Τοὺς χαιρετισμούς μου εἰς τὴν ἀγαπητὴν μητέρα Ῥόζαν καὶ εἰς τὸν καλὸν ἱατρὸν »Αντώνιον. Ἦθελα νὰ σοῦ στείλω τὰ μαλλιά σου, ποῦ μοῦ ἔδωκες τὸ βράδυ ὅταν ἤθελα νὰ φύγω διὰ τὴν Μασσαλίαν, καὶ τὸ δακτυλίδι ποῦ ἀλλάξαμεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Παναγίας τῆς Ακμπεδούσας· ἀλλὰ δὲν ἤμπορῶ νὰ τὰ »χωρισθῶ· δὲν ἤμπορῶ».

Ἡ Λουκία ἐσπόγγισε τοὺς ὀφθαλμούς της, ἐπιστρέφουσα τὴν ἐπιστολὴν εἰς τὴν Σπεράντσαν, ἥτις ἐξηκολούθει ὀλοφύρουσα καὶ στενάλλουσα.

Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Βαττίστας, καίτοι ἱκανῶς σαφὴς, κατέλειπε σκοτεινὰ πολλὰ δευτερεύοντα, ὧν ἐπεδίωξε τὴν ἐξηγήσιν ἡ Λουκία, ὡς γυνὴ ἐνδιαφερομένη εἰς πᾶσαν ἐρωτικὴν ἱστορίαν. Ἡ ἐπιθυμία δὲ αὕτη προσέκαλεσε πληθὺν ἐρωτήσεων τῆς ἀγγλίδος καὶ ἀποκρίσεων τῆς ἰταλίδος, ἥτις ἀπαντῶσα μετὰ λυγμῶν καὶ δακρύων, καθίστα τοὺς λόγους τῆς παθητικῆς μὲν ἀλλ' οὐχὶ καὶ σαφεῖς.

Τακτοποιοῦντες τὰς ἀπαντήσεις ταύτας, θέλωμεν διηγηθῇ τὴν ἱστορίαν τῆς Σπεράντσας, προσπαθοῦντες νὰ μὴ μεταβάλωμεν κατὰ τὸ δυνατόν τοὺς λόγους της, ἵνα μὴ βλάψωμεν, ὡς ἐφοβεῖτο ὁ ἱατρὸς Ἀντώνιος τὴν ἀπλότητά των καὶ τὴν χάριν.

— Ὁ Βαττίστας, ἤρχισε λέγουσα ἡ Σπεράντσα, ἦτον μοναχογιὸς μιᾶς πτωχῆς γυναικὸς, τῆς χήρας Σουσάννας· τὴν ἔλεγον χήραν ὁ κόσμος, ἂν καὶ ἐζοῦσεν ὁ ἄνδρας της, διότι αὐτὸς τὴν ἔφρασε μοναχὴν καὶ ἐπῆγε εἰς τὴν Γαλλίαν, ὅταν ὁ Βαττίστας ἦτον δύο χρόνων παιδί. Ἐπειδὴ ἡ χήρα Σουσάνα εἶχε τὸ σπῆτι της εἰς τὸ πλάγι μας,—δὲν εἶχαμεν ἀκόμη τὸ ξενοδοχεῖον—ἦμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν μαζύ, ἐγὼ καὶ ὁ Βαττίστας, ὅταν νὰ ἤμεθα ἀδελφοί· μικρὰ παιδιὰ ἦ-

μεθα ἀκόμη, τόσα μόλις—ἡ Σπεράντσα ἔδειξε τὴν τράπεζαν—καὶ ὁ Βαττίστας μ' ἔλεγε γυναικῶς του κ' ἐγὼ τὸν ἔλεγα ἄνδρα μου. Κάθε κυριακὴν τὸ βράδυ, ὁ Βαττίστας μὲ ἐπερῖε εἰς τὴν θύραν τῆς ἐκκλησίας, κ' ἐγυρίζαμεν μαζύ εἰς τὸ σπῆτι, καὶ δὲν ὠμιλοῦσεν εἰς καμμίαν ἄλλην, ἐνθ' αὐτοῦ ὠμιλοῦσαν ὅλοι. διότι—ἡ ἀλήθεια, κυρία—ἦτον τὸ εὐμορφότερον παιδί τοῦ χωριοῦ. Ὅταν ἐμεγάλωσα καὶ ἄρχισα νὰ πηγαίνω εἰς τὸ δάσος, ὁ Βαττίστας ἤρχετο πάντοτε καὶ μὲ προῦπαντοῦσεν εἰς τὰ μιστὰ τοῦ δρόμου καὶ μοῦ ἐσήκωνε τὰ ξύλα μου. Ὁλος ὁ κόσμος μᾶς εἶχε δι' ἀνδρόγυνον, κ' ἔλεγον πῶς θὰ πανδρευοῦμεν ὅταν ἔλθῃ ἡ ἡλικία μας, ἂν καὶ δὲν ἔλεγε τίποτε δι' αὐτὸ ὁ πατέρας μου οὔτε ἡ μητέρα μου οὔτε ἡ χήρα Σουσάνα. Ὁ Βαττίστας ἀγαποῦσε πολὺ τὴν θάλασσαν, καὶ ἤθελε νὰ ταξιδεύσῃ καὶ νὰ μοῦ μαζεύσῃ χρήματα· ἀλλ' ἀγαποῦσε καὶ τὴν μητέρα του πολὺ, καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὴν ἀφήσῃ, ποῦ τὸν εἶχε τὸ μόνον της στήριγμα. Ἐμείνε λοιπὸν εἰς τὸ χωριὸν καὶ ἔγινε ψυχρὸς. Εὐλογία Θεοῦ, κυρία μου—καὶ αἱ παρεῖαι τῆς Σπεράντσας ἐπορφυρώθησαν ἐξ αἰδοῦς—νὰ τὸν ἐβλεπες πῶς ἐδιοικοῦσε τὴν βάρκα του· ἦτον ὁ καλλίτερος ναύτης· ὅλος ὁ κόσμος τὸ ἔλεγε. Τὰ χρόνια ἐπέρασαν ἔτσι, ὡς ποῦ ἐπωλήθη αὐτὸ τὸ σπῆτι. Ὁ πατέρας μου, ποῦ τὸ εἶχε στὸ μᾶτι, καὶ ἐνόμιζεν ὅτι ὁ ἄερας ἐδῶ θὰ τοῦ ἔκαμνε καλὸν εἰς τὴν ὑγείαν του, τὸ ἀγόρασε, κ' ἐκαθίσταμεν εἰς αὐτὸ τὸ σπῆτι. Ἐνν βράδυ—τὸ ἐνθυμοῦμαι ἀκόμη—ὅταν νὰ ἦτον χθὲς—ὁ πατέρας μου εἶπε τοῦ Βαττίστας:—Ἀφοῦ τὸ σπῆτι αὐτὸ θὰ γείνη δικό σου μίαν ἡμέραν, ὅταν πάρῃς τὴν Σπεράντσαν, ἐλπίζω νὰ μὲ βοηθήσῃς νὰ τὸ πληρώσω. Ὅ,τι εἶχα κατὰ μέρος—πρόπεινὰ σοῦ τὸ εἶπω νὰ τὸ ἡξένης,—πῆγαν εἰς τὴν πρώτην δόσιν, καὶ εἶνε ἀκόμη ἄλλαι τρεῖς, μία καὶ ἕνα χρόνον. Φρόντισε λοιπὸν νὰ ἐργασθῇς καὶ νὰ μαζεύσῃς χρήματα, διότι δὲν πιστεύω τὸ ξενοδοχεῖον νὰ βγάλῃ μεγάλα πράγματα· ἡ χήρα Σουσάνα θὰ ἔλθῃ νὰ καθίσῃ μαζύ μας· ὥστε δι' αὐτὴν δὲν ἔχεις νὰ φροντίσῃς.

Ὁ Βαττίστας ἐκαταχάρη ἀπὸ τοὺς λόγους τοῦ πατρὸς μου, διότι ἦτον βέβαιος ὅτι θὰ μὲ πᾶρῃ μίαν ἡμέραν. Ἐπῆγε ἀμέσως εἰς τὴν Νίκαιαν καὶ ἐναυλώθη εἰς ἕνα καράβι, ποῦ ἔφραγε διὰ τὴν Γένουαν. Ἐπῆγε ἔπειτα εἰς πολλὰ ἄλλα μέρη, καὶ κάθε φορὰν ἤρχετο εἰς τὸ σπῆτι καὶ μοῦ ἔφερεν πάντοτε κατ' ἑν, καὶ ἔφερε καὶ ὀλίγα χρήματα τοῦ πατρὸς. Μίαν ἡμέραν ὁ πατέρας εἶπε τοῦ Βαττίστας: Ἄν πηγαίνωμεν ἔτσι, θὰ μᾶς χρειασθῶν δέκα χρόνια νὰ πληρώσωμεν τὸ σπῆτι. Ἐδανείσθηκα διὰ τὴν δευτέραν δόσιν, καὶ ἡ τρίτη κοντεύει· τί νὰ κάμωμεν;

Ὁ Βαττίστας ἀπεκρίθη, ὅτι ἂν δὲν ἦτον ὁ φόβος τῆς νεοσυλλεξίας, ἤξευρε μέρος βέβαιον διὰ νὰ κερδίσῃ χρήματα, καὶ τὸ εἶπε· ἡ χώρα αὕτη

εἶνε ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τῆς γῆς, ὑποκάτω ὑπὸ τὰ ποδάρια μας, καθὼς ἔλεγε ὁ διδάσκαλος τοῦ χωριοῦ. Ἀλλ' ὁ Βαττίστας, ποῦ ἐπῆγε κατόπιν, λέγει πῶς ὅλ' αὐτὰ εἶνε ἀνοησίαι, διότι, ἂν εἶνε ἀλήθεια, πῶς θὰ στέκωνται ἐκεῖ οἱ ἄνθρωποι ὄρθοι; καὶ ὅμως στέκονται, βλέπετε.

Καὶ ἡ Σπεράντσα ἐθεώρησε τὴν Λουκίαν, ὥστε εἰποῦσα ἀκαταμάχητον ἐπιχείρημα.

— Αὕτη δὲν εἶνε ἀπόδειξις, εἶπε μειδιῶσα ἡ Λουκία· ἀλλὰ περὶ αὐτοῦ ὠμιλοῦμεν ἄλλοτε. Ἐξακολούθησε τὴν ἱστορίαν σου.

— Τὸ λοιπὸν, ἐξηκολούθησεν ἡ Σπεράντσα, ὁ πατέρας μου εἶπε τοῦ Βαττίστας:—Ἐξέρεις, ὅτι δὲν ἤμποροῦν νὰ σὲ πιᾶσουν, διότι εἶνε τὸ ἴδιον ὡς νὰ ἦσιν μοναχογιὸς χήρας. Ἀλήθεια, εἶπεν ὁ Βαττίστας. Πρόπειν ὅμως, καθὼς φαίνεται, νὰ περιμείνω ὡς νὰ ἔλθῃ ἡ σειρὰ μου, νὰ τραβήξω τὸν ἀριθμὸν μου. Ἐτσι, μοῦ εἶπαν, λέγει ὁ νόμος, ὅταν πῆγα εἰς τὴν Γένουαν νὰ βγάλω τὰ χαρτιά μου.—Ἄ! εἶπεν, ὁ πατέρας μου, διὰ τοὺς πτωχοὺς εἶνε πάντοτε ὁ νόμος. Ἀς ᾔνε· δὲν πειράζει· τρεῖς μῆνες μόνον ἔχεις νὰ περιμένῃς. Ἐπειτα, ποῦ τὸ ξέρεις, ἤμπορεῖ καὶ νὰ βγάλῃς καλὸν ἀριθμὸν.—Ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ εἶπεν ὁ Βαττίστας.

Ὁ Θεὸς ἦτον καλὸς, κυρία· διότι, ὅταν ἦλθε ἡ ὥρα, ὁ Βαττίστας ἔβγαλε πολὺ μεγάλον ἀριθμὸν, καὶ ὁ δημάρχος τοῦ ἔγραψε ἕνα γράμμα καὶ τοῦ εἶπε ὅτι δὲν θὰ πάγῃ ναύτης. Μ' αὐτὸ τὸ γράμμα ὁ Βαττίστας εἶχε τὴν ἀδειαν νὰ πάγῃ ὅπου ἤθελε· ἔτσι ἐταξείδευε καὶ αὐτὸς καὶ ἔφραγε διὰ τὸν μακρονδὸν ἐκείνον τόπον.

Ἀπὸ τὴν ἡμέραν αὕτην ὅλο δυστυχίαι μᾶς ἦλθαν. Ἡ χήρα Σουσάνα ἔπεσε ἀρρωστή, καὶ μ' ὅλους τοὺς κόπους τοῦ ἱατροῦ Ἀντωνίου ἀπέθανε εἰς ἕνα μῆνα· τόση λύπη μὲ ἦρε καὶ τόσο κακὸν μοῦ ἦλθε ποῦ ἔπρεπε νὰ τὸ γράψω τοῦ Βαττίστας.—ἀφοῦ μοῦ εἶχε παραγγείλει νὰ τοῦ γράψω καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ κακὸν—ὥστε ἀρρώστησεν κ' ἐγὼ καὶ ἔμεινα ἐξ ἐβδομάδας εἰς τὸ κρεβάτι καὶ δὲν θὰ γλύτωνα βέβαια, ἂν δὲν ἦτον ὁ ἱατρὸς. Μόλις εἶχα σηκωθῇ κ' ἐπερπατοῦσα εἰς τὸ σπῆτι, κ' ἕνα πρωὶ περὶ τὸν δημάρχον καὶ μοῦ λέγει πῶς ἡ ὑπόθεσις τοῦ Βαττίστας εἶνε κακῶς μπερδεμένη, καὶ πρόπειν νὰ ἔλθῃ ὁ Βαττίστας νὰ πάγῃ εἰς τὸ ἀναθεωρητικόν, διότι ἄλλως θὰ τιμωρηθῇ. Εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἐκόλλησαν ἕνα χαρτί εἰς τὴν θύραν τοῦ δημάρχου καὶ ἕνα ἄλλο εἰς τὸ σπῆτι μᾶς ποῦ ἐκάθητο ἡ μητέρα τοῦ Βαττίστας ὅταν ἀπέθανε. Αὐτὸ τὸ χαρτί ἐπροσκαλοῦσε τὸν Βαττίστα νὰ παρουσιασθῇ τὸ συντομώτερον εἰς τὴν ἀρχὴν. Δὲν ἦτον ἀνοησία, ἀφοῦ ὁ δημάρχος τοῦ εἶχε γράψῃ γράμμα, καὶ τοῦ ἔλεγε πῶς δὲν θὰ τὸν πάρουν; Ἐπειτα, πῶς ν' ἀποκριθῇ ὁ Βαττίστας, ποῦ ἐταξείδευε, καθὼς τὸ ἤξευρεν ὅλος ὁ κόσμος; Ὁ!—ἀνερῶνησεν ἡ Σπεράντσα, πλήρης ἀγανακτικῆτος—Ὁ! αὐτὰ τὰ ἔκαμαν διὰ νὰ τὸν κατηγορήσουν ὕστερα, ὅτι δὲν

υπακούει εἰς τοὺς νόμους, καὶ εἰς ὅλ' αὐτὰ εἶχε τὸ χέρι του χωρὶς ἄλλο ὁ διοικητὴς τοῦ Σάν-Ρέμο.

— Πῶς! ὁ διοικητὴς τοῦ Σάν-Ρέμο; ἡρώτησεν ἐκπληκτος ἡ Λουκία.

— Πρέπει νὰ σὰς εἰπῶ, ἐξηκολούθησεν ἡ Σπεράντσα, ὅτι αὐτὸς ὁ διοικητὴς εἶχε πολλὴν ἐχθραν μὲ τὸν Βαττίστα. Μίαν φορὰν εἶχε νὰ δώσῃ τραπέζι, καὶ παράγγειλε τοῦ Βαττίστα ἓνα ὠραῖο ψάρι. Ὁ Βαττίστας τὸ ἐπίσσε καὶ τοῦ τὸ πῆγε, ἀλλ' ἀντὶ νὰ τὸν καλοπληρώσουν καὶ νὰ τὸν εὐχαριστήσουν, τοῦ ἔδωκαν μόνον τὴν μιστὴν τιμὴν· τότε ὁ Βαττίστας ἐθύμωσε καὶ ἔρριψε τὸ ψάρι εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ τὸ γεῦμα ἐχάλασε. Ὅταν ὁ διοικητὴς τὸ ἔμαθε, ἐθύμωσε φοβερά, καὶ εἶπε πῶς ὁ Βαττίστας θὰ τοῦ τὸ πληρώσῃ μίαν ἡμέραν. Καὶ ὅ,τι εἶπε τὸ ἔκαμε.

Ὁ καιρὸς ἐπενοῦσε καὶ δὲν ἤξεύραμεν ὁ Βαττίστας τί γίνεται. Ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖον ἐκερδίσαμεν ὀλίγα πράγματα· ὁ πατέρας μου ἐγένετο καθ' ἡμέραν πλέον ἀδύνατος καὶ πλέον παράξενος, καὶ ἐστέναζεν ὁλονὸν καὶ ἐπαρκαπονεῖτο ὅτι δὲν ἐμάνθανε διὰ τὸν Βαττίστα, ὅτι δὲν εἶχε νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος του, καὶ πότε τοῦτο καὶ πότ' ἐκεῖνο, ὥστε καὶ αὐτοὶ ποῦ ἤρχοντο εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ ἐβαρύνθησαν σιγὰ σιγὰ καὶ ἔπαυσαν νὰ ἔρχονται· τὰ ὀλίγα ποῦ ἐβγάζαμεν, τὰ ἐξοδεύαμεν εἰς κρέας καὶ κρασί διὰ τὸν ἄρρωστον. Εἶχε κακὴν ἀρρώστιαν, κυρία· εἶχε ἓνα πούλι εἰς τὸ στομάχι του.

— Τί πράγμα; ἀνεφώνησεν ἡ Λουκία.

— Ἐνα πούλι κυρία μου, τοῦ ἔτρωγεν ὅ,τι ἐκατάπινεν ὁ ἄρρωστος. Ῥωτήσατε τὸν ἱατρὸν καὶ θὰ σὰς τὸ ἐξηγήσῃ. Ὡς τὰ ὕστερα κατηντήσαμεν τόσον πτωχοί, ποῦ ἔπρεπε νὰ πηγαίνω δύο φορὰς τὴν ἡμέραν εἰς τὸ δάσος, καὶ μόλις ἐκέρδιζα ν' ἀγοράζω ὀλίγον κρέας καὶ ὀλίγον κρασί διὰ τὸν γέροντα. Χωρὶς τὸν ἱατρὸν Ἀντώνιον, ποῦ μᾶς ἐβοήθησεν, ὅταν νὰ ἦτον ὁ ἄγγελος τοῦ σπιτιοῦ μας, δὲν ἤξεύρω τί θὰ ἐγινόμηναι. Τέλος πάντων ὕστερ' ἀπὸ ἕξ μῆνες, ἦλθε γράμμα τοῦ Βαττίστα. Ἦτον πολὺ λυπητερόν γράμμα, διότι ὅταν τὸ ἔγραψεν ὁ πτωχὸς, εἶχε μᾶθαι τὸν θάνατον τῆς μητέρας του· ἀλλὰ μόνον τοῦτο ἡμεῖς ἐχαρήκαμεν ὅταν τὸ ἐλάβομεν, διότι μᾶς ἔδωσε θάρρος. Μᾶς εἶχε γράψῃ καὶ ἄλλα, χωρὶς νὰ τὰ λάβωμεν. Μᾶς ἔλεγε, ὅτι ἦτον καλὰ, ὅτι εἶχε οἰκονομήσει κάμποσα χρήματα, ὅτι ἦτον βέβαιος νὰ τὰ διπλασιάσῃ εἰς ὀλίγον καιρὸν, καὶ ὅτι θὰ ἐπέστρεψε γρήγορα νὰ γίνωμεν ὅλοι εὐτυχεῖς. Ἐλαβόμεν ἀπὸ τὴν χαρὰν μας, καὶ ὁ πατέρας μου κατὰκοίτος εἶπε μέσα ἀπὸ τὴν καρδίαν του: Τώρα πάρε με Θεέ μου ἂν ἦνε τὸ θέλημά σου· ἡ κόρη μου δὲν θὰ μείνῃ εἰς τοὺς πάντες δρόμους.

» Ὑστερ' ἀπὸ μίαν ἐβδομάδα, ἐξηκολούθησεν ἡ Σπεράντσα, σπογγίζουσα τοὺς ὀφθαλμούς, ἐθαψάμεν τὸν πτωχὸν μου τὸν πατέρα... Ἀχ,

κυρία! πῶς ἐμετρούσαμεν τὰς ἡμέρας! Ἐπέρασαν ἕξ μῆνες, ἑπτὰ, ὀκτὼ, ἑννέα, δέκα, καὶ ὁ Βαττίστας δὲν ἐφαίνετο. Μίαν βραδυὰν, τὸν περασμένον μάρτιον, ἦτον τρικυμία φοβερά· ἡ μητέρα μου καὶ ἐγὼ ἐκαθήμεθα εἰς τὰ σκοτεινὰ, διὰ νὰ οἰκονομήσωμεν τὸ λάδι. Τὰ ὀλίγα μας τρόφιμα ἐπλησίαζαν νὰ τελειώσουν, καὶ χρήματα ν' ἀγοράσωμεν ἄλλα δὲν εἶχαμεν. Ὁ ἀέρας ἐσφύριζε, καὶ ἡ θάλασσα ἐμούγκριζε ὥσάν θηρίον ἄγριον, καὶ ἐγὼ ἐσυλλογιζόμην τοὺς πτωχοὺς ναύτας ποῦ ἐταξίδευον, ὅταν ἀκούω ἔξωθεν βήματα εἰς τὸν κήπον. Ἡ καρδίαν μου κτυπᾷ, τρέχω ὅταν τρελλὴ εἰς τὴν θύραν... Ἦτον ἐκεῖνος! εἶχ' ἀναγνωρίσει τὸ βήμα του. Ἐπεσα εἰς τὴν ἀγκαλιά του· Θεέ μου, τί εὐλογημένη ὥρα! Ἐλησμονήσα ὅλην μου τὴν λύπην, ἐπέταξεν ὅλην μου τὴν δυστυχίαν, ἦτον ἐκεῖ, ἐμπροσθέν μου, τὸν ἔβλεπα. Ἀχ! τί ἤθελεν ὁ Θεὸς νὰ μ' ἀφήσῃ νὰ ἰδῶ τὸν παρὰδεισον, καὶ νὰ μοῦ τὸν πάρῃ πάλιν ὀπίσω;—ἡ μητέρα μου καὶ ἐγὼ ἐτρελλάθημεν ἀπὸ τὴν χαρὰν μας.

» Ἀλλοίμονον! πῶς ἐπέρασε εἰς τὴν στιγμὴν ἡ χαρὰ μας! Ὅταν ἀνάψαμεν τὸν λύχνον, εἶδαμεν πόσῃν λύπην εἶχε τὸ πρόσωπον τοῦ Βαττίστα. Ὁρῶς, σκυθρωπὸς, ἰσχνὸς, μὲ κομμένα μάτια, εἶχε καὶ τὸ χέρι του κρεμασμένο.

— Τί εἶνε; ἡρώτησα καὶ ἔτρεμα.

— Ἐναυγάσαμεν, μοῦ εἶπε. Ἐναυγάγησαν ὅλοι οἱ δυστυχεῖς σύντροφοί μου, ἔξω ἀπ' ἐμὲ καὶ ἐναν ἄλλον. Ὅ,τι εἶχα τὸ ἔχασα.

Καὶ ἄρχισε νὰ κλαίῃ. Ἐνόμιζα ὅτι θὰ σχισθῇ ἡ καρδίαν μου. Ἐλυσα τὸ μανθῆλι ποῦ εἶχε δεμένον τὸ χέρι του, καὶ τὸ εἶδα καταιματωμένον. Ἐμείνα βωδὴ, δὲν ἠμποροῦσα νὰ κινήθω, καὶ ἡ μητέρα μου ἡ πτωχὴ ἐπῆγε καὶ ἔφερε τὸν ἱατρὸν Ἀντώνιον. Ἀμα ἤκουσα τὴν φωνὴν του, ἐπαρηγορήθηκα· εἶπα, θὰ μᾶς βοηθήσῃ. Ὅταν ἔχη κανεὶς λύπην, καλὴ μου κυρία, ἡ φωνὴ τοῦ φίλου κάμνει πολὺ καλὸν, προσέθηκε τὸ ἀγαθὸν πλάσμα, μεγάλην καταβάλλουσα προσπάθειαν, ἵνα κρατήσῃ τὰ δάκρυά της. — Ὁ ἱατρὸς ἔδεσε τὴν πληγὴν τοῦ Βαττίστα, καὶ μ' ἐπαρηγόρησεν ὅσον ἠμπούρεσε. Ἐπρεπε νὰ χαροῦμεν, μᾶς εἶπε, διὰ τὸ καλὸν ποῦ μᾶς ἔμενε· τί θὰ ἐγινόμηναι, ἂν ἐχάνετο καὶ ὁ Βαττίστας μὲ τοὺς ἄλλους; τὰ χρήματα δὲν κάμνουν τὴν εὐτυχίαν. Καὶ ἐγὼ καὶ ὁ Βαττίστας ἤμεθα νέοι, καὶ ἔπρεπε νὰ δουλεύσωμεν καὶ νὰ εὐχαριστήσωμεν τὸν Θεὸν ὅτι μᾶς ἐφύλαξε τὸν ἓνα διὰ τὸν ἄλλον.

Ὅταν ἤκουσα τοὺς καλοὺς αὐτοὺς λόγους, ἐπῆρα θάρρος. Ὁ ἱατρὸς ἐκάθισε τότε μαζὺ μας, καὶ ὁ Βαττίστας μᾶς ἐδιηγήθη τὸ ναυάγιόν του. Ὁμιλήσαμεν πολλὰ ἄλλα πράγματα ὥς τὸ μεσονύκτιον, καὶ τότε ὁ ἱατρὸς, ἐπειδὴ ὁ Βαττίστας δὲν εἶχε ποῦ νὰ κοιμηθῇ, τὸν ἐπῆρε μαζὺ του εἰς τὸ σπῆτι του.

» Τὸ πρῶτ' ἤμουν βεβαία, ὅτι ὁ Βαττίστας θὰ

μᾶς ἤρχετο ἐνωρίς. Δι' αὐτὸ μοῦ ἐφάνη παράξενον, ὅταν ἦλθαν ὀκτὼ καὶ δὲν τὸν εἶδα. Ἀλλὰ ὁ νοῦς μου δὲν ἔβριζε κακὸν, ὅταν ἔξωθεν εἶδα τὸν ἱατρὸν καὶ ἤρχετο μόνος του, καὶ ὅταν ἐπλησίασεν ἐνόησα ὅτι μοῦ ἔφερε κακὰς εἰδήσεις. Ὅταν ἐμβῆκε, μοῦ εἶπεν εὐθύς ὅτι τοῦ Βαττίστα τοῦ ἐμήνυσαν καὶ ἐπῆγε εἰς τὸ Σάν-Ρέμο διὰ τὴν κατάταξίν του, ἀλλὰ ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ ἀνησυχῶ καὶ νὰ ἐτοιμασθῶ μὲ τὴν μητέρα μου νὰ ὑπάγωμεν μαζὺ του εἰς τὸ Σάν-Ρέμο. Τί νὰ κάμωμεν! Ἐπῆγαμεν. Ἐζητήσαμεν νὰ ἰδοῦμεν τὸν διοικητὴν· δὲν μᾶς ἐδέχθη, οὐδὲ μᾶς ἄφησε καὶ νὰ ἰδοῦμεν τὸν Βαττίστα. Μᾶς εἶπαν μόνον, ὅτι κατὰ τὸν νόμον ὁ Βαττίστας ἔπρεπε νὰ ὑπηρετήσῃ εἰς τὸ βασιλικὸν ναυτικόν, ἐπειδὴ ὁ πατέρας του ζῇ, ἀδιάρκρον ἂν τὸν ἄφησε δύο χρόνων παιδί. Τὸν ἐπῆγαν λοιπὸν εἰς τὴν Γένουαν μὲ συνοδείαν, καὶ ἀπ' ἐκεῖ εἰς τὸν ναύσταθμον, καὶ ἀπὸ τότε δὲν τὸν ἄρῃσαν πλέον νὰ ἔβγῃ.

— Καὶ τί διαφορὰ θὰ ἦτον, ἡρώτησεν ἡ Λουκία, ἂν εἶχεν ἀποθάνει πραγματικῶς ὁ πατήρ του;

— Ἀχ, κυρία μου, ... δὲν θὰ τὸν ἔπαιρναν ναύτην! Ὁ μοναχογιὸς τῆς χήρας ἐξαίρεται. Ὁ νόμος, βλέπετε, συμπαιθεῖ ἐκεῖνον ποῦ δὲν ἔχει πατέρα· καὶ μήπως ὁ θάνατος μόνος κάμνει τοὺς ὀρφανούς; Ἀλλὰ τί νὰ κάμῃ κανεὶς τὰ λόγια, ἀφοῦ ὁ νόμος εἶνε δυνατὸς μόνον διὰ τοὺς πτωχοὺς; Ὁ Βαττίστας εἶνε καταδικασμένος, καὶ... (ἡ Σπεράντσα κατέβριζε βιαίαν προσπάθειαν ὅπως κρατήσῃ τὴν συγκίνησίν της, καὶ εἶτα ἐξηκολούθησε βραδέως καὶ σοβαρῶς.) Τέλος πάντων, ἂς γείνη, ἀφοῦ πρέπει. Τὰ ὑποφέρω ὅλα, χωρὶς νὰ παρκαπονέθω. Δὲν εἶνε ὅλοι γεννημένοι διὰ τὴν εὐτυχίαν. Ἀν ἦνε γραμμένον νὰ μὴ γείνω ποτὲ γυναίκα τοῦ Βαττίστα, ἂς γείνη τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ... ἠμπορῶ νὰ τὸν ἀρνηθῶ εἰς αὐτὴν τὴν ζωὴν, ἀλλὰ δὲν ἠμπορῶ, ὄχι, (καὶ ἡ ταλαίπωρος Σπεράντσα διεβράχη εἰς λυγμούς) δὲν ἠμπορῶ νὰ συλλογίζωμαι ὅτι θὰ πάρῃ κακὸν δρόμον, ὅτι αὐτὸς, τὸ καλὸν πλάσμα τοῦ Θεοῦ, θὰ πάγῃ ἐναντίον του, καὶ ὅτι θὰ χωρισθοῦμεν εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν. Αὐτὸ μοῦ σχίζει τὴν καρδίαν μου, καὶ μὲ κάμνει τρελλήν. Ὡ, ὄχι, ὄχι! ὁ Θεὸς δὲν θὰ τὸ συγχωρήσῃ!

Πρῶτον τότε ἡ Λουκία ἐγνώριζεν ὀδύνην τῆς καρδίας. Πρῶτον τότε ἡ ἀνάγκη, ἡ ἔνδεικ, ἡ ἀγωνία—ἰδέαι τέως ἀφηρημέναι δι' αὐτὴν—ἠγείροντο πρὸ αὐτῆς ἐν πάσῃ αὐτῶν τῇ σπαρτακτικῇ πραγματικότητι. Ἀς φαντασθῇ ὁ ἀναγνώστης ὁποῖους θησαυροὺς συμπαιθείας ἐξήγειρεν ἡ λυπηρὰ αὐτὴ διήγησις ἐν τῇ ἀγαθῇ ψυχῇ τῆς Λουκίας, καὶ ὁποῖους προσηνεῖς λόγους, ὁποῖας θωπείας καὶ ἐκθύμους ὑποσχέσεις ἀβρόωγῆς ἐπεδαψίλευσεν ἡ εὐαίσθητος νεῆνις εἰς τὴν ταλαίπωρον ἰταλίδα.

— Γνωρίζετε ἴσως τὸν βασιλέα! εἶπεν ἡ Σπεράντσα, ὑψοῦσα αἴφνης ἐπὶ τὴν Λουκίαν τοὺς με-

γάλους μέλανας ὀφθαλμούς της, πλήρεις ἐλπίδος.

— Ὅχι, εἶπεν ἡ Λουκία. Δικτί;

— Διότι, ἀπήντησεν ἡ πτωχὴ κόρη, ἂν ἠμπορούσατε νὰ τοῦ διηγήθητε τὴν ἱστορίαν τοῦ Βαττίστα, εἶμαι βεβαία ὅτι θὰ μᾶς ἐλυπεῖτο. Ἀχ! νὰ ἠμπορούσατε νὰ τὸ μάθῃ ὁ βασιλεὺς! Αὐτὸς ποῦ εἶνε τόσον μεγάλος εἰς τὸν θρόνον του, δὲν θὰ ἤθελε νὰ ἦνε δυστυχεῖς ἄνθρωποι μικροὶ καὶ πτωχοί.

— Ἀν δὲν ἠμποροῦμεν νὰ ὁμιλήσωμεν τοῦ βασιλέως, εἶπεν ἡ Λουκία, ἠμποροῦμεν νὰ τοῦ γράψωμεν, νὰ τοῦ στείλωμεν δηλ. ἀναφοράν.

— Δὲν θὰ κάμῃ αὐτὸ τίποτε, ἀπήντησεν ἡ ἰταλὶς μετ' ἀποθαρρύνας. Αἱ ἀναφοραὶ τῶν πτωχῶν δὲν πηγαίνουν ποτὲ εἰς τὸν βασιλέα· οἱ κακοὶ τοῦ σύμβουλοι τὰς ἐμποδίζουν.

— Ἴσως ὁμοῦς εὐρωμεν κανένα, παρετήρησεν ἡ Λουκία, ὅστις νὰ μᾶς ὑποσχεθῇ νὰ ἐγγειρίσῃ τὴν ἀναφοράν.

Ἡ Σπεράντσα ἔτσισε τὴν κεφαλὴν. Προδήλον ἦτο ὅτι ἐρρόνει περὶ τῶν ἀναφορῶν ὅ,τι καὶ ὁ ἱατρὸς Ἀντώνιος.

— Ἐννοια σου, καὶ θὰ εὐρωμεν μέσον, εἶπεν ἡ Λουκία. Θὰ ἐρωτήσω τὸν ἱατρὸν τί πρέπει νὰ κάμωμεν.

Αἱ δύο νεάνιδες παρεδέχθησαν τὴν ἰδέαν ταύτην. Ἡ Σπεράντσα εἶχε προφανῶς πολὺ μεγαλτεράν πεποιθήσιν εἰς τὸν ἱατρὸν Ἀντώνιον ἢ εἰς τὴν ἀναφοράν.

Ἡ Λουκία ἐσυλλογίσθη ἐπὶ μακρὸν τὴν ἱστορίαν τῆς Σπεράντσας, προσδοκῶσα ἀνυπομόνως τὴν ἐπαύριον, ἵνα ἐρωτήσῃ τὸν ἱατρὸν περὶ τοῦ πρακτέου. Ἠρχίζε δὲ κατόπιν ἀναλογιζομένη μετ' εὐχαριστήσεως τὴν εἰς τὸ μικρὸν ἐκεῖνον δρᾶμα μετοχὴν τοῦ ἱατροῦ, καὶ πρέπει νὰ ἐμολογήσωμεν, ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ ἀγγέλου, ὕπερ εἶχε δώσει αὐτῷ ἡ Σπεράντσα δὲν τῇ ἐφάνη ὑπερβολικὸν οὐδ' ἐξ ἐνθουσιασμοῦ προσερχόμενον. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς τῇ ἐφαίνετο γεννηθεὶς πρὸς ἀγαθοποιάν, καὶ ἤρχισε νὰ ἐννοῇ, πῶς ἀνὴρ ἀνώτερος καὶ διακεκριμένος ὥς τὸν Ἀντώνιον ἠδύνετο ν' ἀρκεῖται εἰς τὴν σημερινὴν αὐτοῦ τύχην. Μετ' ὀλίγον ἡ Λουκία ἀπεπλανήθη εἰς ἀδιεξίτητον δαίδαλον συλλογισμῶν καὶ σκέψεων, εἰς ὃν δὲν θέλομεν παρακολουθῆσαι αὐτὴν, καὶ τοῖς αἱ σκέψεις ἐκείναι

κλινόμεν νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι μᾶλλον τὸ πρὸ μι-
κροῦ γεῦμας τοῦ ἤτο ἀπορροή τῆς αἰσιοδοξίας τοῦ
βυζαντινοῦ.

[Ἐπειτα συνέχισεν].

ΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑΙ

Συνέχεια· 181 σελ. 299.

Ἄλλ' ἐκτὸς τῶν διαφόρων εἰδῶν ἐφημερίδων,
ἅτινα ἀνεφέρουμεν, ὑπάρχουσιν ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ αἱ
εἰδικαὶ ἐφημερίδες, αἱ περὶ ὠρισμένης τινὸς ἐπι-
στήμης ἢ τέχνης πραγματευόμεναι, καὶ πρὸς ταύ-
ταις αἱ εἰκονογραφικαὶ ἐφημερίδες, αἵτινες σπου-
δαιοτάτην κατέχουσι θέσιν ἐν τῷ οἰκογενειακῷ
βίῳ. Ἐπειτα ἔρχεται ἡ κωμικὴ καὶ ἡ σατυρικὴ
δημοσιογραφία, ἥτις αὐτὴ καὶ μόνη δύναται νὰ
γείνῃ ἀντικείμενον μακρᾶς μελέτης· αὕτη, παρα-
βαλλομένη πρὸς τὰς τοῦ αὐτοῦ εἶδους εὐρωπαϊ-
κὰς ἐφημερίδας, ἔχει τὸ μέγα πλεονέκτημα ὅτι
οὐδέποτε προσκαρτεῖ εἰς τὴν καλαισθησίαν, χω-
ρὶς ἐν τοῦτοις καὶ νὰ θυσιάσῃ οὐδὲν τῶν δικαιω-
μάτων καὶ τῶν καθηκόντων τῆς αὐστηρᾶς κρι-
τικῆς. Ἀπορρέουσα τὰς πικρὰς καὶ κακεντρέ-
χεῖς προσβολὰς, ζητοῦσα δὲ μόνον νὰ διασκε-
δάσῃ καὶ διδάξῃ τὸν ἀναγνώστην, διακρίνεται
διὰ τὴν ἰδιόζουσαν τέχνην, μεθ' ἧς κατορθοῖ νὰ
παρυστήσῃ πολιτικὴν τινα περίστασιν διὰ μιᾶς
εἰκονογραφίας δικτυακῆς ἅμα καὶ εὐφροσύνης, νὰ δι-
κρίνῃ καὶ καυτηριάζῃ τὰ κοινωνικὰ γέλωτα καὶ
ἄτοπα. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ οἱ διασημότεροι τῆς
Ἀγγλίας κάλαμοι δὲν ἀπηξίωσαν, περιστάσεως
τυχούσης, νὰ παράσχωσιν αὐτῇ τὴν συνδρομὴν
τῶν.

Πᾶσα αὕτη ἡ ποικιλία ἀποτελεῖ σύνολόν τι
ἐπιβλητικὸν ὅσον ἐν οὐδενὶ ἄλλῳ τόπῳ, διὰ τε
τὸν ἀριθμὸν καὶ διὰ τὴν ἀξίαν καὶ τὸ κύρος. Αἱ
ἐν Λονδίῳ ὑπάρχουσαι ἐφημερίδες ἀριθμοῦνται
μόνον εἰς 364· ἀλλ' αἱ ἐν τῇ λοιπῇ Ἀγγλίᾳ ἀ-
νέρχονται εἰς τὸν ἀριθμὸν 1,065, αἱ ἐν Σκωτίᾳ
εἰς 172, αἱ ἐν Ἰρλανδίᾳ εἰς 149, αἱ ἐν Οὐαλλίᾳ
εἰς 65 καὶ εἰς 20 αἱ ἐν ταῖς μικραῖς νήσοις, ἥτοι
ἐν ὅλῳ εἰς 1,835 καθ' ὅλον τὸ ἡνωμένον βασι-
λειον. Καὶ εἰς τὸ ἄθροισμα δὲ τοῦτο πάλιν δὲν
περιλαμβάνονται ἡ αἱ κυρίως ἐφημερίδες, οὐχὶ δὲ
καὶ τὰ περιοδικὰ καὶ αἱ λεγόμεναι ἀποθήκαι ἢ
συλλογαὶ (magazines), ἅτινα ἀριθμοῦνται εἰς
1,090.

Τὰ φύλλα τοῦ εἶδους τούτου κατέχουσι θέσιν
μεταξὺ τῶν περιοδικῶν καὶ τῶν ἰδίως ἐφημερί-
δων. Εὐωνότερα ὄντα τῶν περιοδικῶν, διότι ἡ
τιμὴ αὐτῶν δὲν υπερβαίνει τὸ σελλίνιον, ἐνῷ ἡ
τῶν περιοδικῶν ποικίλλει ἀπὸ 2 μέχρις 6 σελλί-
νίων κατὰ τεῦχος, παρέχουσιν εἰς τὴν φιλολο-
γικὴν χῶρον, ὅν αὕτη δὲν δύναται νὰ εὕρῃ οὔτε
εἰς τὴν ἐφημερίδα οὔτε εἰς πολιτικὰ περιοδικὰ
συγγράμματα. Οὕτω αὐταὶ εἶνε αἱ δημοσιεύου-
σαι τὰ μυθιστορήματα τῶν γνωστοτέρων συγ-
γραφέων, ὅπως αἱ γαλλικαὶ ἐφημερίδες ἐν ἐπιφυλ-

λίδι, πρὶν ἐκδοθῶσιν εἰς βιβλίον. Ποικίλη δὲ ἔλλα-
σεν, οἷον διηγήματα, μελέται ἐπιστημονικαί, κρι-
τικαί, οἰκονομολογικαί, ἄρθρα εὐτράπελα καὶ λοι-
πὰ ἀποτελοῦσι τὸ σύνθημα πρόγραμμα τῶν ἐξαι-
ρέτων τούτων δημοσιεύσεων· τὰ σπουδαιότερα δ'
αὐτῶν δημοσιεύματα, ὡς καὶ τὰ τῶν περιοδικῶν,
ὑποδεικνύουσιν τακτικῶς εἰς τὸ κοινὸν αἱ καθη-
μεριναὶ ἐφημερίδες. Καθὼς δὲ αὕται, οὕτω καὶ
ἐκεῖναι, δὲν ἔχουσι σχεδὸν συνδρομητάς, ἀλλὰ
συνήθως πωλοῦνται κατὰ φύλλον, τινὲς δὲ κατὰ
δεκάδας χιλιάδων. Περὶ τοῖς Ἀγγλοῖς ἔλος ὑ-
πάρχει ὁ βουλόμενος νὰ γείνῃ συνδρομητὴς εἰς
φύλλον τι ἡμερήσιον, ἐβδομαδιαῖον, ἢ μηνιαῖον,
νὰ προμηθεύηται αὐτὸ πρὸς τινος βιβλιοπώλου.
Πάντα δὲ, μὴδ' αὐτῶν τῶν «Καιρῶν» ἐξαιρου-
μένων, οὐς δύναται τις νὰ λαμβάνῃ κατὰ πᾶσαν
πρωτὴν ἀντὶ 10 λεπτῶν διὰ μίαν ὥραν, δίδονται
καὶ ἐπ' ἐνοικίῳ ὑπὸ τῶν ἐφημεριδεμπόρων ἢ βι-
βλιοπωλῶν. Τὴν ὑπηρεσίαν τῆς μεταφορᾶς αὐτῶν
καὶ ἀναταπαύστου ἀνταλλαγῆς ἀπὸ μέρους εἰς
μέρους ἐκτελοῦσι συνήθως παιδία ἡλικίας κατω-
τέρης τῶν δώδεκα ἐτῶν, τὰ παιδία δὲ ταῦτα ἀ-
ποτελοῦσι τὰς τινὰ ἰδιωζόντως νοήμονα καὶ
δραστήριον. Γνωστὸν δ' ὑπάρχει ὅτι ἐκ τῶν
τάξεων αὐτῶν ἐξῆλθεν ἐν ταῖς ἡνωμέναις Πολι-
τείαις ὁ περιώνυμος Ἔδισων.

Δύσκολον εἶνε νὰ ὀρίσῃ τις τὴν θέσιν τοῦ δη-
μοσιογράφου ἐν τῇ ἀγγλικῇ κοινωνίᾳ· τόσον δύ-
σκολον, ὥστε ὁ Βούρκε, ὅπως ἐπιτύχῃ τούτου,
ἠναγκάσθη νὰ ἐπινοήσῃ νέαν λέξιν, ἀποκαλέσας
τοὺς δημοσιογράφους τετάρτην τάξιν· τῆς ἀγγλι-
κῆς κοινωνίας. Τοιοῦτοτρόπος κατέταξεν αὐτοὺς
εἰς διάμεσον τινὰ ζώνην μεταξὺ τῶν εὐγενῶν,
τῶν ἀστῶν καὶ τῶν τάξεων τοῦ ὄχλου. Ἄλλ' ὁ
ὀρισμὸς οὗτος, ἀκριβὲς ἴσως κατὰ τὰ τέλη τοῦ
παραλόντος αἰῶνος, δὲν ἔχει καμμίαν σημασίαν
σήμερον. Τὸ ἀληθὲς εἶνε ὅτι ἡ ἀγγλικὴ δημοσιο-
γραφία, ἕνεκα τῆς θαυμασίας αὐτῆς ἀναπτύξεως,
ἔρριψε ῥίζας καθ' ὅλας τὰς διεσπασμένας, καὶ εἰσχω-
ρεῖ νῦν εἰς πάσας τῆς κοινωνίας τὰς τάξεις· τὴν
γενικὴν δὲ οὕτως εἰπεῖν ταύτην συμμετοχὴν εἰς
τὴν σύνταξιν τῶν ἐφημερίδων ὑποβάλλει ἐξαιρέ-
τως ἡ ἀνωνυμία· ἡ δὲ ἰσχυρὰ πανεπιστημικὴ
παίδευσίς, ἥτις ἐν Ἀγγλίᾳ συμπληροῖ τὰς σπου-
δὰς πάντων τῶν μελλόντων νὰ ἐπιδοθῶσιν εἰς τὰ
ἐλευθέρια ἐπαγγέλματα, συντελεῖ μεγάλως εἰς
πολλαπλασιασμὸν τοῦ ἀριθμοῦ ἐκείνων, οἵτινες
δυνάμενοι νὰ γράψωσιν ἄρθρον τι δι' ἐφημερίδα, ἢ
πραγματεῖαν διὰ περιοδικόν, καταλαμβάνονται
ὑπὸ τοιοῦτου πειρασμοῦ. Οὕτω λ. χ. ὁ δεῖνα νέος
δικηγόρος, πλουσιώτερος εἰς φράσεις ἐγκατασκευ-
οὺς ἢ ὑποθέσεις πρὸς ἐκδίκανσιν, ὁ δεῖνα ἱατρός
ἀνευ ἀσθενῶν ἀκόμη, ἢ υἱὸς εὐγενοῦς οἰκογενείας
προωρισμένος εἰς τὴν διπλωματίαν ἢ τὸν κοινο-
βουλευτικὸν βίον, οὐδαμῶς δυσχεραίνεται χρησι-
μοποιῶν τὰς ὥρας τῆς σχολῆς του εἰς διαφώτι-
σιν τῶν συμπατριωτῶν του ἐπὶ δικαίᾳ πάντοτε

ἀμοιβῇ διὰ τὴν προσωρινὴν ταύτην ἐργασίαν. Ἰ-
σως ἤθελε διστάσει, ἐὰν ὤρετο νὰ ὑπογράψῃ τὰ
γράφοματά του, καὶ ὅα ἐφοβείτο νὰ φανῇ εἰς ὁ-
δόν, ἥτις ὅα τὸν ἀπεμάκρυνε τοῦ σκοποῦ του.
Πάντων ὅμως τούτων ἀπαλλάσσει αὐτὸν ἡ ἀνω-
νυμία, καὶ ἐπομένως οὐδαμῶς διστάζει νὰ ἐπι-
ληφθῇ τοῦ ἔργου. Ἠδυνάτο τις δὲ νὰ ἀναφέρῃ
οὐχὶ ὀλίγα ὀνόματα μελῶν κληρονομικῶν τῆς Ἀ-
νω Βουλῆς, οἵτινες τὴν πρώτην αὐτῶν πολιτικὴν
μόρφωσιν ἔλαβον δημοσιογραφοῦντες. Καὶ ἵνα εἰς
ἐν μόνον περιορισθῶμεν, ὁ μαρκήσιος Σαλισβουρή
ἐπὶ μακρὸν ἐμελέτησε τὰ διπλωματικά ζητή-
ματα ἐν τῇ «Quarterly Review», πρὶν ἢ ἐπιχει-
ρήσῃ νὰ ἐπιληφθῇ αὐτῶν ἐν τῇ πράξει. Ἐξ ὅλων
δὲ τῶν μελῶν τοῦ Κοινοβουλίου, τοῦ δικαστι-
κοῦ βήματος, τῆς διοικήσεως καὶ τῶν πανεπι-
στημίων δύσκολον ἴσως ὅα ἦτο νὰ εὕρῃ τις ἕνα
μόνον μὴ βιάσαντα ἅπαξ τοῦλάχιστον τὸν δά-
κτυλον διὰ τῆς μελάνης ἐκείνης, τῆς καθ' ἑκά-
στην ἀνανεομένης ἐν τοῖς δημοσιογραφικοῖς γρα-
φείοις.

Μολταῦτα οὐδαμῶς πρέπει νὰ ὑποθέσῃ τις
ὅτι ἡ Ἀγγλία εἶνε τόπος, ἐν ᾧ δύναται τις νὰ
εἴπῃ ὅτι ἡ δημοσιογραφία φέρεται εἰς πάντα. Ὁρ-
θότερον μάλιστα ὅα ἦτο ἐὰν ἔλεγεν ὅτι εἰς οὐ-
δὲν φέρεται. Ἐνταῦθα ὁ τύπος εἶνε ὡς μεγάλη
ὁδὸς, δι' ἧς δύναται πᾶς τις νὰ διέλθῃ· ἀλλ' ἡ
μεγάλῃ αὕτη ὁδὸς οὔτε εἰς τὸ βουλευτικὸν ἀξίω-
μα φέρεται, οὔτε εἰς ὑψηλὰς διοικητικὰς ἢ ἄλλας
θέσεις. Ἐὰν ἐν τῇ Βουλῇ ὑπάρχουσι δημοσιο-
γράφοι, οὐδαμῶς εἰσῆλθον εἰς αὐτὴν ὑπὸ τὴν ἰ-
διότητα ταύτην· καὶ μόλις προχθὲς ἔτι μίαν τῶν
περιφερειῶν τοῦ Λονδίνου προσέτιμησεν ὡς ἀντι-
πρόσωπον αὐτῆς ἕνα οἰονδήποτε ἄλλον τοῦ κ.
John Morley, ἀνδρὸς περιποιούντος τιμὴν εἰς
τὴν ἀγγλικὴν δημοσιογραφίαν διὰ τε τὸν χαρα-
κτῆρα καὶ τὴν ἐκανότητα. Ἀπλῶς δ' εἰπεῖν μέ-
βαιον εἶνε ὅτι ἐν Ἀγγλίᾳ ὁ δημοσιογράφος δὲν
ἔχει τὸ γόητρον ἐκεῖνο, ὅρ' οὐ περιβάλλεται ἐν
ἄλλαις χώραις. Ἐν τῇ ἀναλλοιώτῳ ἐκείνῃ ἱεραρ-
χίᾳ, ἥς πᾶν μέλος κατέχει ὠρισμένην τάξιν, ἀπὸ
τοῦ ἡγεμόνος μέχρι τοῦ τελευταίου γραφέως, ἐν
τῇ κλίμακί, ἥς τὰς βαθμίδας κατέχουσι κατὰ
σειρὰν οἱ βασιλικοὶ πρίγκιπες, δούκες, μαρκήσιοι,
κόμητες, υποκόμητες καὶ λοιποὶ, ὁ δημοσιογρά-
φος, ὡς τοιοῦτος, οὐδεμίαν ἔχει θέσιν. Δύνα-
ται διὰ τὴν προσωπικὴν αὐτοῦ ἀξίαν νὰ κατέχῃ
ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἐπιφθονωτάτην θέσιν· ἀλλὰ τὸ ἐ-
πάγγελμά του οὐδὲν προσπορίζει αὐτῷ ἰδίον προ-
νόμιον, ἀπολαύει δὲ ἐν τῇ ὑπολήψει τοῦ κοινοῦ
τὸ ἐπάγγελμά του τὴν αὐτὴν σημασίαν, ἣν
καὶ οἰονδήποτε ἄλλο.

— Διὰ τὴν νὰ ἐφείλω πλειότερας χάριτας εἰς
τὸν κύριον τοῦτον τὸν γράφοντα ἄρθρον παρὰ εἰς
τὸν ὑποδηματοποιόν, ὅστις μοῦ κατασκευάζει
τὰ ὑποδήματα, ἢ εἰς τὸν βάρπηγαν, ὅστις μοῦ κό-
πτει τὰ ἐνδύματα; Τοιαύτη ἡ γνώμη τῆς ἀγ-

γλικῆς κοινωνίας περὶ τοῦ δημοσιογράφου, κατὰ
χιλίους τρόπους ἐκδηλουμένη. — Ἐὰν ἐπιτυχάνῃ
εἰς τὸ ἔργον του, τόσον τὸ καλλίτερον δι' αὐτόν·
αὐτὸς μόνος ὠφελεῖται ἐκ τούτου, ὡς ὁ δικηγό-
ρος, ὁ καθηγητὴς, ὁ ἀρχιτέκτων ἐκ τοῦ ἰδικοῦ
τῶν. Ἀλλὰ φιλοφρονήσεις καὶ κολακείας οὐδεὶς
ἔχει τὴν ὁρεξίν νὰ τοῦ ἐπιδαψιλεύσῃ. Διὰ τίναν
λόγον;

Ἐν τούτοις ἀληθὲς εἶνε ὅτι τὸ δημοσιογρα-
φικὸν ἐπάγγελμα, ὑπὸ ἔποψιν καθαρῶς βρετα-
νικὴν, τουτέστι πρακτικὴν, μειονεκτεῖ πολὺ ἄλ-
λων ἐπαγγελμάτων, καὶ δικαιούται τινὸς ἀπο-
ζημιώσεως ἀλλοτρίοις. Ἡ ἐτήσια πρόσδοσις, ἣν
ἱατρός τις, δικηγόρος ἢ μηχανικὸς δύναται νὰ
καρπωθῇ ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος του, δύναται σὺν
τῷ χρόνῳ νὰ ἀυξήσῃ σημαντικῶς. ἐνῷ ὁ δημο-
σιογράφος οὐδὲν τοιοῦτον ἐλπίζει. Δίκαιον ἐπο-
μένως καὶ φυσικὸν εἶνε νὰ εὕρισκῃ ἀλλοτρίου ἱκα-
νοποίησιν ἀντισταθμίζουσιν τὰς ὑλικὰς ἐκείνων
ὠφελείας, ἐὰν δὲ τὸ στενὸν ἐγώιστικόν πνεῦμα
τῆς ὀλιγαρχίας ἐκείνης τῷ τὴν ἀρνέσται, τοῦτο
συμβαίνει διότι φύσει ἀποστρέφεται πᾶσαν ὑπερ-
χίν, καὶ κατὰ βάθος μισεῖ πρᾶγματι τὴν ἐνσάρ-
κωσιν ταύτην τοῦ νεωτέρου πνεύματος—τὴν ἐ-
φημερίδα.

Ὅχι ὅτι εἶνε ἐν γένει δύσκολον εἰς δημοσιο-
γράφον ἔχοντα πραγματικὴν ἀξίαν νὰ πορισθῇ
τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἐκ τοῦ ἔργου του, ἢ, ὅπως σα-
φῶς ἐμιλήσωμεν, νὰ κερδίσῃ τὴν ἀπρακτικῶς
ἀναγκαίαν χιλιάδα λιρῶν στερελινῶν πρὸς ἄνετον
συντήρησιν οἰκογενεῖας ἐν Λονδίῳ. Ἄλλ' εἶνε
πρᾶγμα ὅλως ἐκτακτὸν τὸ νὰ διπλασιάσῃ ἢ τρι-
πλασιάσῃ τὸ ποσὸν τοῦτο, ἐὰν δὲ ποτε ἤθελε κα-
τορθώσῃ τὸ θαυμάσιον αὐτὸ κατόρθωμα, ἐφθα-
σεν οὕτω τὸ ἀνώτατον ὅριον τῆς ἐπιτυχίας. Καὶ
ὅμως τὸ ποσὸν τοῦτο δὲν ἀντιστοιχεῖ οὔτε πρὸς
τὸ τέταρτον τῶν ὅσα δύναται νὰ πορισθῇ ἐκ
τοῦ ἔργου του εἰς ζωγράφος, δικηγόρος ἢ χειροῦρ-
γος κατέχων τὴν αὐτὴν θέσιν ἐν τῇ κλίμακί τοῦ
ἐπαγγέλματος του, οἷον καὶ ἐκεῖνος ἐν τῷ ἐαυ-
τοῦ. Διὰ τὸ τοῦτο; Πρῶτον μὲν διότι αἱ ἐφη-
μερίδες ἐν Ἀγγλίᾳ εἰσὶν ἀληθὲς μονοπώλιον, καὶ
διεσπώνονται, ὡς πᾶσαι αἱ μεγάλαί ἐπιχειρήσεις,
μετ' αὐστηροτάτης οἰκονομίας—μὲ ὅλην τὴν
φαινομένην αὐτῶν ἐλευθεριότητα, ἢ μᾶλλον ἕνεκα
αὐτῆς ταύτης τῆς αὐξήσεως τῶν ἐξωτερικῶν δα-
πανῶν· δευτέρον δὲ διότι ἡ ποσότης τῶν ἐν πᾶσιν
ὡρᾶς διαθέσιμων φιλολογικῶν κεφαλαίων πρὸς
χρήσιν τῆς ἐφημερίδος εἶνε ἐνταῦθα πολὺ μεγα-
λύτερα ἢ ἐν πᾶσιν ἄλλῃ χώρᾳ. Ἡ αὐτὴ ἐφημε-
ρίς, ἥτις οὐδέποτε διστάζει νὰ διακινδυνεύσῃ δέ-
κα ἢ καὶ εἴκοσι χιλιάδας λιρῶν, ὅπως διαθυλ-
λήσῃ ἐκυτὴν διὰ τινος περιστάσεως, ἵνα εὕρῃ
τὸν κύκλον τῶν ἀναγνώστων τῆς, δεικνύεται μέ-
χρις ἀηδίας γλίτχος εἰς τὴν ἀντιμισθίαν τῶν
συντακτῶν τῆς. Μεγάλως ἤθελεν ἐκπλαγῇ πᾶς
τις μακράνων πόσον ἐξουτελιστικοὶ εἰσὶ συνήθως

οί μισθοί πρώτης τάξεως συντακτῶν τακτικῶν συναρταγῶν τῶν ἀμειβομένων δημοσιογραφικῶν ὁργάνων. Ὁ μόνος, ὅστις ἀμείβεται γενναίως, εἶνε ὁ ἐκδότης ἢ διευθυντής (Editor) καὶ μετ' αὐτοῦ ὀνομαστοί τινες ἀνταποκριταί, ὧν ἡ ἀποκλειστικὴ συναρταγὴ ἀγοράζεται διὰ πάσης θυσίας. Οἱ λοιποὶ λαμβάνουσι τὴν μετριωτάτην ἀμοιβὴν μιᾶς ἢ καὶ ἡμισίας γκιρέας διὰ πᾶσαν ἐντυπον σελίδα, ἐὰν τὸ φύλλον εἴνε περιοδικόν, καὶ δύο ἢ τρεῖς γκιρέας τὴν στήλην (καὶ ποῖαν στήλην!), ἐὰν εἴνε μεγάλη τις ἐφημερίς.

Ὡς πρὸς τοὺς συντάκτας δὲ τοὺς συναποτελοῦντας ἰδίως τὸ γραφεῖον τῆς ἐφημερίδος, καὶ πάντοτε σχεδὸν νυκτερινὴν ἐργασίαν ἐκτελοῦντας, ἡ συνήθεια αὐτῶν ἀμοιβῇ εἶνε ἕξ, πάντε, τέσσαρες, ἐνίοτε δὲ καὶ τρεῖς γκιρέαι καθ' ἑβδομάδα. Καὶ ναὶ μὲν δὲν ἐργάζονται τὸ Σάββατον, καθότι αἱ καθημεριναὶ ἐφημερίδες δὲν ἐκδίδονται τὴν Κυριακὴν, καὶ χορηγεῖται εἰς αὐτοὺς κατ' ἔτος μηνιαία ἄδεια ἀπουσίας μετὰ 12 Ἰουλίου καὶ Νοεμβρίου, ἀλλὰ ἡ τοσοῦτον γλίσχρος δι' αὐτοὺς ἀντιμισθία εἶνε τοσοῦτον μάλλον ἀξιόμιστος, ὥστε ἡ τάξις αὐτῶν τῶν δημοσιογράφων δὲν ἔχει τὴν ἐνάμιλλον εἰς οὐδεμίαν ἄλλην χώραν. Μετὰ 12 τῶν ἀποτελούντων αὐτὴν ὀλίγοι εἰσὶν οἱ μὴ ἐγγράσαντες εἰς τὴν ἐργασίαν, οἱ μὴ γινώσκοντες κατὰ βάθος ὅλα τὰ μυστήρια τοῦ ἐπαγγέλματος, καὶ μὴ ἐκμαθόντες αὐτὸ μεθοδικῶς, ὥς τινα τέχνην, ἀρχόμενοι ἐκ τῶν στοιχειωδερμάτων αὐτοῦ. Οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι εἰσὶ τελειότατα κατηρτισμένοι, γνωρίζουσι ξένας γλώσσας, νομικά, πολιτικὴν οἰκονομίαν, ἱστορίαν, γεωγραφίαν, οἱ πλεῖστοι δ' αὐτῶν ἔχουσι μεγάλην ἱκανότητα εἰς τὸ νὰ ἀναλύωσιν ἢ συγκεφαλαιώσιν μετὰ μεγίστης ἀκριβείας πολιτικόν τινα λόγον, δικαστικὴν συνεδρίαν ἢ ἔργον δροματικόν, ἢ καὶ νὰ γράφωσιν ἔτι ἄρῳρον τι, οὗ τὰς κυριωτάτας γραμμὰς ὑποδεικνύει αὐτοῖς ὁ ἐκδότης. Γινώσκουσι δὲ καὶ τὴν στενογραφίαν, ὥς ἄλλοτε ὁ Δίκεας, ὅστις τὸ φιλολογικὸν αὐτοῦ στάδιον ἐνεκαίνισεν ἐκπληρῶν τὸ ταπεινὸν καθήκον συντάκτου δικαστικῶν τῶν πταισματοδικείων. Εἶνε ἐν ἐνὶ λόγῳ πρότυπα ὑπαλλήλων, ἢ δὲ πολύτιμος αὐτῶν ἐργασίᾳ ἐδικαιοῦτο νὰ τυγχάνῃ γενναιότερας ἀμοιβῆς.

Τὸ μόνον κεφάλαιον, ἐν ᾧ τὸ ταμεῖον τῆς ἐφημερίδος οὐδέποτε δεικνύεται φειδωλὸν, εἶνε ἡ δαπάνη διὰ τὴν ἀποστολὴν ἀνταποκριτῶν, εἴτε πρὸς παρρηκολούθησιν στρατοῦ τινος ἐν καιρῷ πολέμου, εἴτε ἐν εἰρήνῃ πρὸς μελέτην πολιτικῆς τινος καταστάσεως, περιέργου τινὸς ἢ μεμακρυσμένου τόπου. Εἰς τῶν ἀνταποκριτῶν τούτων, ὁ κ. A. Sala, ἀνομολογεῖ δικαίως ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιστάσει ἀνεχώρει μὲ ἀξιοπρέπειαν πρίγκιπος καὶ μισθὸν πρεσβευτοῦ, ἡδύνατό τις δὲ νὰ ἀναφέρῃ ἐνίοτε τῶν ἀφηγητῶν τούτων, πρὸς οὓς ἐπανερχομένους ἢ εὐαρέσκειαι τῶν προϊσταμένων ἐκδηλοῦται ὑπὸ τὴν ἀπροσδόκητον μορφήν γραμ-

ματίου 25 χιλιάδων φράγκων. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Φόρβες, ὁ τῶν «Ἡμερησίων Νέων» ἀνταποκριτής, ὁ τύπος τοῦ εἵδους τούτου, εἶνε ἀδικλείπτως καὶ ἐν πάσῃ στιγμῇ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἀρχισυντάκτου τῆς ἐφημερίδος. Ἐχει κατ' οἶκον, ἐτοίμους πάντοτε εἰς ἐπὶ τούτῳ δωμάτιον, δύο ὁδοιπορικὰς στολὰς, μίαν μὲν χειμερινὴν ἢ διὰ ψυχρὰ κλίματα, ἄλλην δὲ θερινὴν ἢ διὰ τοὺς θερμούς τοπούς. Ὁπλισμὸς, ἐνδύματα, τὰ πρὸς κατασκήνωσιν χρειώδη, ἵπποσκευὴ καὶ λοιπὰ, πάντα δυνάται τις νὰ ἴδῃ ἐκεῖ, ὥς καὶ βαλάντιον ἔτι πληρὲς χρυσοῦ, διαβατήρια καὶ συστατικὰς ἐπιστολάς δι' ὅλας τὰς πρωτευούσας. Ἀρκεῖ τηλεφωνικὰς διαταγὰς στελλομένης πρὸς αὐτὸν ἐκ τοῦ γραφείου τῆς ἐφημερίδος, καὶ ἐν τῷ ἅμα ἀναχωρεῖ διὰ Ζανζιβάρ, Ἰνδίας ἢ τὴν Ῥωσίαν. Δυνατὸν εἶνε νὰ μείνῃ ἐπὶ ἕξ μῆνας ἢ καὶ ὅλον ἔτος χωρὶς νὰ χαράξῃ γραμμὴν· ἀλλ' ἅπαξ ἐπαναλαβὴν τὴν ἐργασίαν, ὅλον αὐτοῦ τὸν χρόνον, ὅλην τὴν δραστηριότητα, ὅλην τὴν ἀδάμαστον καρτερίαν, ὅλον αὐτοῦ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ἰδιόζουσαν ἱκανότητα ἀφιεροῖ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐφημερίδος καὶ τῶν ἀναγνωστῶν τῆς· οὕτε θὰ κοιμηθῇ, οὕτε θὰ φάγῃ πλέον· μία δὲ καὶ μόνη ἔσται ἡ κατέχουσα αὐτὸν ἰδέα — τὰ πάντα νὰ ἴδῃ, τὰ πάντα νὰ εἴπῃ. Τῇ ἀληθείᾳ τοιαύτη ἔκτακτος ὑπεροχὴ δίκαιον εἶνε νὰ ἀξιούται καὶ ἀμοιβῆς ἐκτάκτου.

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier].

Καθ' ὃν χρόνον ὁ Carnot διηύθυνε τὰ στρατιωτικὰ τῆς Γαλλίας, σπουδαιότατη ἐγένετο ἐφεύρεσις, οὐκ ὀλίγον συντελέσασα εἰς τὰς νίκας τῶν Γάλλων. Ἐννοοῦμεν τὴν ἐφεύρεσιν τοῦ ἐναερίου τηλεγράφου, ὁφειλομένην εἰς τὸν ἀτυχῆ Κλαύδιον Chappe.

Ὁ Κλαύδιος Chappe, ἀνεψιὸς τοῦ ἀστρονόμου ἄββα Chappe d'Auteroche, ἐγεννήθη ἐν τῷ νομῷ τῆς Sarthe. Νεώτατος ὢν υἱὸς πολυμελοῦς οἰκογενείας, ἔγινεν ἱερεὺς καὶ ἔλαβεν ἐκκλησιαστικὸν προίκισμα ἀποφύρον πρόσδοτον σημαντικὴν, ἐνεκα τῆς ὁποίας ἡδυνήθη νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὰς περὶ τὴν φυσικὴν ἐρεύνας.

Ὁ Κλαύδιος Chappe ἐξεπαιδεύθη ἐν τινὶ ἱερατικῇ σχολῇ παρὰ τὸ Angers· οἱ ἀδελφοὶ του, οὓς ὑπερβολικῶς ἠγάπα, διέμενον ἐντὸς σχολείου ἡμίσειαν λεύγαν ἀπέχοντος τῆς ἱερατικῆς σχολῆς. Ὅπως διασκεδάσῃ τὴν θλίψιν τοῦ χωρισμοῦ, ἐπενόησε τρόπον εὐφύεστατον ἀνταποκρίσεως. Κανὼν ξύλινος ἐστρέφετο ἐπὶ ἄξωνος φέρων εἰς τὰ ἄκρα δύο κανόνες κινητοὺς, διὰ τῶν ὁποίων ἐποίει σχήματα ἀντιστοιχοῦντα πρὸς τὰ γράμματα καὶ τὰς λέξεις. Τὸ παιδικὸν τοῦτο ἐπινόημα εἶναι ἡ ἀρχὴ τοῦ ἐναερίου τηλεγράφου, τὸν ὁποῖον ἐφεύρε κατόπιν κατὰ τοὺς πολέμους τῆς Δημοκρατίας χάριν τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ.

Ὁ Κλαύδιος Chappe μετέβη εἰς Παρισίους τῷ 1792, καὶ ἔλαβε τὴν ἄδειαν ν' ἀνεγείρῃ ἓνα τῶν τηλεγράφων τοῦ εἰς τὴν Barrière de l'Etoile. Δύο τῶν ἀδελφῶν του τὸν ἐβοήθησαν εἰς τὰ πειράματα ταῦτα, τὰ ὁποῖα ἐντελῶς ἐπέτυχον. Ὁ ἐφευρέτης, ὅστις εἶχεν ἀπαντήσαι προηγουμένως πλείστας δυσχερείας, ἐνόμιζεν ὅτι ἐφθασε τέλος εἰς τὸ τέρας, καὶ ὅτι τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐφευρέσεώς του ἤθελον ἀμείψει τοὺς κόπους του. Ματαίᾳ ἐλπίς! Φθονεροὶ τινες καὶ κακεντρεχεῖς ἄνθρωποι, ἔτοιμοι ὄντες πάντοτε νὰ καταπολεμῶσι τὰς νέας ἰδέας, ἀφῆρσαν διὰ νυκτὸς τὸν τηλεγραφικὸν μηχανήμα.

Ἡ μυστηριώδης αὕτη ἐξάλειψις τοῦ τηλεγράφου ἀπεθάρρυνε τὸν Chappe καὶ τοὺς ἀδελφούς του, ἤθελε δὲ πιθανῶς παραιτηθῇ διὰ παντὸς τὴν ἐπιχείρησιν, ἀλλ' ἀπροσδόκητόν τι συμβῆν ἐνεψύχωσεν αὐτὸν ἐκ νέου. Ὁ πρεσβύτερος τῶν ἀδελφῶν Chappe ἐξέλεχτο ὑπὸ τοῦ νομοῦ τῆς Sarthe μέλος τῆς νομοθετικῆς Συνελεύσεως. Περαιθὼς εἰς τὴν ὑποστήριξιν τοῦ νέου βουλευτοῦ ὁ Κλαύδιος Chappe ἐπανῆλθεν εἰς Παρισίους, καὶ ἔστησεν ἕτερον τηλεγραφικὸν εἰς τινα κήπον τοῦ Μενιλμοντάν.

Οἱ ἀδελφοὶ Chappe εἰργάζοντο μετὰ ζήλου εἰς τὴν τελειοποίησιν τοῦ μηχανήματος, ἀλλὰ νὰ ἐπέσκηψαν εἰς αὐτοὺς δυστυχήματα. Ἡμέραν τινὰ εἶδον ἐρχόμενον ἓνα τῶν βοηθῶν των, ὅς τις ἐφώνει πρὸς αὐτοὺς περίφοβος νὰ φύγωσιν. Ὁ λαὸς μετ' ἀνησυχίας βλέπων τὴν διηνεκὴ κίνησιν τῶν νέων σημείων, τὰ ὁποῖα ὡς μεγάλοι μετάνοι βραχίονες ὑψοῦντο πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ κατέβαινον ἔπειτα πρὸς τὴν γῆν, ἐνόμισεν ὅτι κακόβουλόν τι κατ' αὐτοῦ ἐτεκταίνετο. Κατὰ τὸ 1792, ὡς καὶ κατὰ τὸ 1870, ἔβλεπον παντοῦ προδότας καὶ κατασκόπους, ὑπώπτευσαν δὲ μυστικὴν τινα μετὰ τοῦ δεσπώτου βασιλέως Λουδοβίκου ΙΣΤ' καὶ τῶν ἄλλων μελῶν τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας συνεννόησιν. Ὁμάδες τινὲς φρυλοβίαν ἐζήτουν τὴν κεφαλὴν τοῦ Chappe καὶ ἐπυρπόλησαν τὰ τηλεγραφικὰ μηχανήματα.

Μετ' οὐ πολὺ ὁ Chappe, ὑπὸ τῶν προσκομιμάτων τούτων ἐρεθισθεὶς, ἐζήτησε καὶ τρίτον τὴν ἄδειαν νὰ στήσῃ ἰδίαις δαπάναις νέας μηχανὰς, καὶ ἔλαβεν αὐτὴν διὰ τῆς ἐπιβόης τοῦ ἀδελφοῦ του βουλευτοῦ, κατήρτισε δὲ τρεῖς σταθμούς, ἓνα μὲν εἰς Μενιλμοντάν, ἕτερον εἰς Ecouen καὶ τρίτον εἰς St Martin-du-Tertre, ἀπέχοντος ἄλλῃλων κατὰ τρεῖς λεύγας. Τότε, δηλαδὴ ἐν ἔτει 1793, οἱ ἀδελφοὶ Chappe παρεδέχθησαν ὀριστικῶς τὸ σύστημα τοῦ ἐναερίου τηλεγράφου, οὗ ἐγένετο χρῆσις καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην πρὸ τῆς ἐφευρέσεως τοῦ ἡλεκτρικοῦ τηλεγράφου.

Ἀρῶν οἱ σταθμοὶ ἀρκούντως ἐξησκήθησαν εἰς ὅλας τὰς κινήσεις τοῦ μηχανήματος, ὁ ἐφευρέτης ἐζήτησε παρὰ τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐξετα-

σθῇ αὐτὸ δημοσίᾳ. Ἐν ἔτος παρήλθεν ἄνευ ἀπαντήσεως. Ἡ ἀναφορὰ πιθανῶς ἀπεπλανήθη εἰς τὸν λαβύρινθον τῶν κυβερνητικῶν ἐγγράφων.

Ὁ βουλευτὴς Romme, ἔχων ἐπιστημονικὰς γνώσεις, ἀνεκάλυψε τὴν ἔκθεσιν τοῦ Chappe εἰς τὰ γραφεῖα τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως. Ἐκπλαγείς ἐπὶ τῇ σαφηνείᾳ αὐτῆς καὶ κατανοήσας τὴν σπουδαιότητα τοῦ ἔργου, ἀνέφερεν αὐτὸ μετ' ἐπαίνων εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν. Διορισθεὶς εἰσηγητῆς τοῦ σχεδίου τὴν 4 Ἀπριλίου 1793, ὁ Romme ἀνέβη εἰς τὸ βῆμα κρατῶν τὸ ὑπόμνημα τοῦ Chappe, καὶ κατ' ὁρώσεως νὰ ψηφισθῇ παρὰ τῆς Συνελεύσεως 6,000 φράγκων πρὸς δοκιμὴν τοῦ τηλεγραφικοῦ τούτου συστήματος.

Τὰ πειράματα ἐγένοντο τὴν 12 Ἰουλίου καὶ διήρκεσαν δώδεκα ἡμέρας. Ὁ Daunou καὶ ὁ Ακανάλ ἐπίτροποι τῆς Συνελεύσεως μετέβησαν εἰς St Martin, ἓνα τῶν ἄκρων σταθμῶν, μετὰ τοῦ Ἀβραάμ Chappe. Ὁ Ἀβραάμ καὶ τινες ἄλλοι βούλευται ἦσαν μετὰ τοῦ Κλαυδίου Chappe εἰς Μενιλμοντάν.

Εἰς ἀπόστασιν 7 μιλίων πάντα τὰ τηλεγραφικάματα διεβιβάσθησαν μετὰ ταχύτητος καὶ ἀκριβείας καταπληκτικῆς. Ἡ πρὸς τὴν Συνέλευσιν ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ἔπεισε τὸ Σῶμα τοῦτο νὰ διατάξῃ ἄνευ ἀναβολῆς τὴν σύστασιν τηλεγραφικῆς γραμμῆς ἀπὸ Παρισίων εἰς Αἴλλην. Ὁ Κλαύδιος Chappe ἐπεφορτίσθη νὰ καταρτίσῃ τὴν πρώτην ταύτην γραμμὴν. Ἡ Συνέλευσις ἐνόμισε μάλιστα πρέπον νὰ τιμήσῃ αὐτὸν διὰ τοῦ ἀλλοκότου τίτλου τοῦ τηλεγράφου μηχανικοῦ (ingénieur télégraphe).

Αἱ πρὸς σύστασιν τῆς γραμμῆς ταύτης ἐργασίαι διήρκεσαν πλέον τοῦ ἐνὸς ἔτους. Περιττὸν εἶναι ν' ἀναμνήσωμεν ὅποια τὰ παρεμβληθέντα προσκόμματα, καὶ ὅποια ἐδέχθη δραστηριότητος καὶ ἐπιμελείας πρὸς πραγματοποίησιν συστήματος ὅπως νέου. Τὰς δυσχερείας ταύτας ἡδύνατο νὰ ὑπερνικήσῃ μόνῃ ἡ ἐπιμονὴ καὶ ἡ καρτερία καὶ ἡ σύμπνοια οἰκογενείας ἐνδιαφερομένης εἰς τὴν ἐπιτυχίαν ἐφευρέσεως, ἥτις ἐπὶ αὐτὴν ὀλόκληρον.

Κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1794 τὰ πάντα εἶναι ἑτοιμα. Ἡ τηλεγραφικὴ γραμμὴ ἀνοίγεται μετὰ 12 Παρισίων καὶ Αἴλλης, τὴν δὲ 30 Νοεμβρίου φέρει εἰς τὴν ἐθνικὴν Συνέλευσιν τὴν εἴησιν τῆς ἀλώσεως τῆς ὀχυρᾶς πόλεως Condé, ἣν κατείχον οἱ Αὐστριακοί. Τὸ τηλεγράφημα, ἐλθὼν ἐκ Αἴλλης ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν, κομίζεται εἰς τὴν Συνέλευσιν, ὁ δὲ πρόεδρος ἀναγινώσκει αὐτὸ, ἐπυρπολῶν τῶν βουλευτῶν ἀπάντων.

Πάραυτα ἡ ἐξῆς ἀπάντησις διαβιβάζεται διὰ τοῦ ἐναερίου τηλεγράφου. «Ὁ πρὸς βορρᾶν στρατὸς εὐηργέτησε τὴν πατρίδα». Συνάμα δὲ στέλλεται ψήφισμα μετὰβάλλον τὸ ὄνομα τῆς πόλεως Condé εἰς Nord-libre.

Τὸ ἄγγελμα, ἡ ἀπάντησις καὶ τὸ ψήφισμα

αούλη και εξηγήσωσιν ἐν εἰλικρινείᾳ τὰ κατ' αὐτοῦ, ἄλλοι νὰ διαλάβωσι τὴν προσοχὴν τῶν ἑλληνικῶν πλοίων καὶ κατασκευασθῶσι πρὸς τὰ Ψαρά ἢ τὴν Σκύρον, καὶ ἄλλοι τέλος νὰ προσέλθωσι τῷ ναυάρχῳ Μικρούλῃ καὶ προσφέρωσιν αὐτῷ πάντα τὰ ἐν τῷ πλοίῳ φιλοδωρήματα, ὡς δῆθεν παρὰ τῶν κατοίκων τοῦ τόπου προσφερόμενα. Ἄλλ' ἐνῷ τοιαῦτά τινες σκέψεις ἐγίνοντο ἐν τῷ πλοικρίῳ, αἴφνης οὐ μακρὰν ἀπ' αὐτοῦ βλέπουσιν ἕτερον καταδρομικὸν πλοῖον κατερχόμενον ἐξ Ἀνδρου, καὶ διὰ φωνῶν καὶ σελιγγίων τῶν ἐν αὐτῷ καταγγέλλον τῷ ἑλληνικῷ στόλῳ τὴν ταπεινωτικὴν πράξιν· πυροβολισμοὶ δὲ καὶ διαδηλώσεις παράδοξοι ἤγαγον τὸν στολάρχην Μικρούλῃν εἰς τὸν συλλογισμὸν νὰ πέμψῃ παραρχήματα δύο ὠπλισμένους λέμβους πρὸς σύλληψιν τοῦ τὴν ἀτίμως τῆς νήσου ἐπικολιζόντος πλοικρίου. Πράγματι δὲ τὸ πλοικρίον τοῦτο, συλληφθὲν καὶ δεσμωθεὶς ἐπισθεν τῆς ἑλληνικῆς ναυαρχίδος, ἀνεγνωρίσθη ὡς αὐτομολήσαν πρὸς τὸν ἐχθρὸν, ἀνακαλυφθέντος τοῦ σκοποῦ τῶν ἐν αὐτῷ ναυτῶν καὶ προὔχοντων. Οὐ μικρὸν δὲ εἰς τὴν ἀνακάλυψιν συνετέλεσαν καὶ οἱ ἐν τῷ ἄλλῳ πλοικρίῳ συμπατριῶται ἐκεῖνοι οἱ ὅλως ἀντιθέτως βαίνοντες. Οὗτοι, ἀνεληθόντες εἰς τὴν ἑλληνικὴν ναυαρχίδα, κατήγγειλαν τῷ ναυάρχῳ τὰ πάντα, ὅστις συγκροτήσας συμβούλιον ἐτιμώρησε τούτους παραδειγματικῶς, καὶ δὴ διὰ βεβδισμῶν τεσσαράκοντα, τιθεμένων ἐνὸς ἐκάστου ἐπὶ τοῦ κανονίου. Τούτου δὲ γενομένου, παρέδωκεν αὐτοὺς τοῖς συμπολίταις αὐτῶν Ἀνδρίοις, ὅπως μετενέγκωσι τούτους εἰς Ἀνδρον, καὶ εἰς παραδειγματισμὸν ἐκπομπέσωσιν αὐτοὺς καθ' ὅλην τὴν πόλιν καὶ Μεσσαρίαν. Ὅντως δὲ, ἅμα φθάσαντες εἰς τὴν Καμάραν, ἀνήγαγον αὐτοὺς δι' ὅλης τῆς ἀγορᾶς δεδεμένους σχοινίῳ, καὶ θέντες τινὰς ἐπὶ κλωβοῦ ἔπτυσαν αὐτοὺς σείλω μακρῷ, ὅπως ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον αὐτοὺς κατασχύνωσι».

Ἰδοὺ καὶ ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Κατρη

«Φιλογερέστατε!

»Καὶ ἂν δὲν ἤμην ὀλίγον ἀσθενὴς, ἤθελον βέβαια ἀσθενήσαι διὰ τὴν ἀνοησίαν μερικῶν συμπατριωτῶν μας, οἵτινες προξενοῦσιν ὄνειδος εἰς ὅλην τὴν Ἀνδρον. Ἡ ἀπὸ 13 ἐπιστολὴ σας ἐπροξένησεν εἰς ἐμὲ μεγίστην λύπην· κατέπιε ὅμως καὶ ταύτην, ἔκρυψα καὶ τὴν ἐπιστολήν, κοινώσας αὐτὴν μόνον εἰς τὸν θεῖόν μου, ὅστις σᾶς εὐχεταὶ ἀπὸ καρδίας. Ὅχι μόνον δὲν ἔχομεν ἀπληγισμένας εἰδήσεις τοῦ ξήνου, ἀλλ' ἐβεβαιώθημεν καὶ διὰ τὰς πλέον χρηστὰς ἀγγελίας. Τὸ δάνειον ἔφθασε βεβαιότατα. Ὁ Μικρούλης εἶναι εἰς Τήνον μὲ ἀρετὰ καράβια, περιμένει δὲ καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ, διὰ νὰ κτυπήσῃ τὸν ἐχθρὸν ἀκ-

1. Ἡ ἐπιστολὴ φαίνεται ὅτι ἀπηυθύνετο ἢ πρὸς τὸν τότε ἑπαρχὸν Ἀνδρου κ. Ἡδὸν Ρήγαν ἢ πρὸς τὸν συμπατριώτην τοῦ Α. Καμπανάκη, διότι ἡ πρὸς ὃν ἐπιγραφή εἶν' ἐσχισμένη.—Σ. τοῦ ἐκδότου.

μάζων καὶ μὲ σφοδρότητα. Τὸ αἷτιον διὰ τὸ ὁποῖον κατέβησαν τὰ καράβια πρότερον, ἦτον, ὡς φαίνεται, διότι μετὰ τὴν φθορὰν, τὴν ὁποίαν ἐπροξένησαν εἰς τὰ ἐχθρικά πλοῖα, ἐφορτώθησαν μὲ ὅλα τὰ κανόνια τῶν Ψαρῶν, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ὁ Πασᾶς δὲν ἐπῆρεν οὐδὲ ἓν, καὶ ἀπὸ ἄλλα λάφυρα. Ὅθεν καὶ ἐστοχάσθησαν ἀναγκαῖον νὰ ἀποφορτωθῶσι πρότερον, καὶ ἔπειτα νὰ ἐκδικηθῶσιν ἐπιστημότερον τὸν ἐχθρὸν. Τὰ εἰς τὴν Ἀττικὴν ἑλληνικὰ στρατεύματα κατεδίωξαν τὰ ἐχθρικά καὶ μὲ φθορὰν καὶ μὲ καταισχύνην μεγίστην. Ὅλα ἡσύχασαν εἰς Πελοπόννησον· καὶ ὁ Π. Μυρομυχάκης υπέκυψεν εἰς τοὺς νόμους. Ἡ Διοίκησις, καθὼς μανθάνομεν, ἐνεργεῖ καὶ μὲ φρόνησιν καὶ μὲ δραστηριότητα· ἐπειδὴ καὶ ἔχει κατὰ τὸ παρὸν εἰς χεῖράς της 400,000 ταλήρων ἰσπανικῶν. Εἰς τὴν Λόνδρον, ἠκούσθη, ὅτι ἠνοίχθη καὶ δεύτερον δάνειον ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων, τὸ ὁποῖον θέλει χρησιμεύει εἰς προμήθευσιν φεργάτων. Ταῦτα παρακαλῶ νὰ εἰπῇτε καὶ πρὸς τοὺς συμπατριώτας μας, καὶ νὰ τοὺς συμβουλεύσητε νὰ παύσωσι πλέον ἀπὸ τὸ νὰ καταισχύνωσι τὴν καλὴν Ἀνδρον. Ἡθελον νὰ γράψω πρὸς αὐτοὺς, ἀλλὰ σᾶς λέγω τὴν ἀλήθειαν, μὴδὲς ἤμπορῶ νὰ τελειώσω καὶ τὴν ἐπιστολήν ταύτην. Ὁ Θεὸς βέβαια μ' ἐδωκε τὴν μικρὰν ταύτην ἀσθένειαν, διὰ νὰ ἐμποδισθῶ ἐδῶ καὶ νὰ μὴν ἀκούσω ἀλλοῦ τὴν καταισχύνην τῆς πατρίδος, ἢν καὶ αὕτῃ δὲν πταίη, ἀλλὰ μερικὰ ἀνάξια τέκνα της. Ὡς ἐκ τῆς ἀσθενείας μου θέλω διατρέψαι ἐδῶ ἀκόμη ὀλίγας ἡμέρας. Παρακαλῶ λοιπὸν θερμῶς νὰ μὲ εἰδοποιήσητε, ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον, ὅχι ἄλλο, παρὰ μόνον τὴν μετάνοιαν αὐτῶν, καὶ τὴν πατριωτικὴν προθυμίαν των εἰς τὸ νὰ τελειώσωσιν ὅσα ἡ Διοίκησις τοὺς προστάζει. Τότε καὶ ἐγὼ ἀπέρχομαι εὐχάριστος εἰς Πελοπόννησον, ἐνθὲν ἐλπίζω, ὅτι θέλω Σᾶς φανερώσει καὶ βεβαίως καὶ πολλὰς χαροποιὰς ἀγγελίας.

Ἐν Σόρᾳ 1824 Ἰουλίου 21.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΚΑΙΡΗΣ».

ΓΝΩΜΑΙ ΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ.

[Ἐκ τῶν τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ H. Taine].

Ἐν παντὶ ἀνδρογύνῳ ὑπάρχει πληγὴ τις, ὡς σκώληξ ἐντὸς μήλου.

Οἱ σύζυγοι ἐπὶ τρεῖς ἐβδομάδας σπουδάζουσιν ἀλλήλους, ἐπὶ τρεῖς μῆνας ἀγαπῶνται, ἐπὶ τρία ἔτη διαπληκτίζονται, ἐπὶ τριάκοντα ἔτη ἀνέχονται ἀλλήλους, καὶ τὰ τέκνα των ἐπαναρχίζουσι.

Ἡ γυνὴ συζεύγνυται διὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν κόσμον καὶ τὰς διασκεδάσεις, ὁ δὲ ἀνὴρ διὰ νὰ ἐξέλθῃ αὐτῶν.

Γυνὴ κρίνεται ἄνδρα ἀναπολεῖ αὐτὸν γονυπετῇ

καὶ τρυφερόν, οὐδέποτε δ' ἀναλόγως τῆς ἀξίας αὐτοῦ καὶ τῆς ἀτομικότητος. Ἄν ἐν τοιαύτῃ στάσει φαντάζεται αὐτὸν γελοῖον, τετέλεσται· καὶ ὁ κάλλιστος τῶν ἀνδρῶν ἂν ᾖ, δι' αὐτὴν εἶνε καταγέλαστος. Τὸν ἀποφύγει εἰς τὴν τράπεζαν, δὲν χορεύει μετ' αὐτοῦ, ἀπορεῖ πῶς δὲν τὸν ἀποπέμπουν εἰς τὸν ἀντιθάλαμον.

Γυνὴ συχνάζουσα εἰς τὰς συναναστροφάς, ἂν μὴ ζητῇ ν' ἀλιεύσῃ σύζυγον ἢ ἐραστήν, ζητεῖ ν' ἀλιεύσῃ τὴν ιδέαν συζύγου ἢ ἐραστοῦ περὶ ἐαυτῆς ἢ περὶ ἄλλης τινός. Ὅλαι αὐτῶν αἱ ιδέαι ἐν ταύτῃ καταλήγουσιν, ὡς οἱ ποταμοὶ εἰς τὴν θάλασσαν.

Πολὺ ὀλίγον φροντίζει ἡ γυνὴ περὶ τῆς εὐφυίας, τῆς καλλονῆς καὶ τῆς ἀληθοῦς ἀξίας· τ' ἀναγνωρίζει, ἀλλὰ διὰ τῶν χειλέων μόνον. *Μοὶ ἀρέσκει*· ἡ λέξις αὕτη λέγει τὰ πάντα, παρασύρει τὰ πάντα. Ἀπαραλλάκτως ὡσεὶ ἐπρόκειτο περὶ ἐκλογῆς πύλου ἢ ταινίας. *Μοὶ ἀρέσκει*· τοῦτο ὑποκρύπτει ἀπόκρυφόν τινα ὅρον ἢ χάριν ἐπαγωγὸν, ἐκπλήρωσιν παραδόξου πόθου, προσωπικοῦ, λεπτειπλέπτου, ἐνίοτε ἀλλοκότου. Οὕτω πολλάκις χαρῶν καὶ ἀμέριμνον ἦθος, καινουργῇ χειρόκτια, ζωηρά τις εὐφυολογία, παλμώδης φωνή, ἐνασκουσι μεγίστην ἐπίδρασιν· ἐν ἐνὶ λόγῳ ἡ μαγερικὴ ἐφηρμοσμένη εἰς τὸν λάρυγγα ἐκάστου. Ἡτοι ἀγαπῶ τὰ κεράσια, τρώγω κεράσια.

Τὸ προσιδιάζον εἰς τὰ γυναικεῖα πνεύματα εἶνε ὅτι, ἐκτὸς στιγμῶν τινῶν ζωηρότητος, πᾶσαι αἱ ιδέαι αὐτῶν εἰσὶν ἄοριστοι, καὶ τείνουσιν εἰς τὸ συγχέεσθαι πρὸς ἀλλήλας. Σὲ βλέπουσιν ὑποφύσκοντα ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ των ὡς λάμψιν διασχίζουσιν ἐλαφρὰν ῥοδόχρουν δμίχλην.

Μετὰ τὸν πρῶτον χωρὸν αἱ νεάνιδες λέγουσι:

— Βαδίζω καλὰ; Μήπως πέσω χορεύουσα;

Μετὰ τὸν δεύτερον: — Μὲ εὖρον ὠραίαν; ἦτο μεγάλη ἡ ἐπιτυχία μου;

Μετὰ τὸν τρίτον: — Ὁ φωτισμὸς ἦτο λαμπρὸς, ἡ μουσικὴ γοητευτικὴ, ἐχόρευσα ἀδιακόπως, οἱ πόδες μου ἵπταντο, διατέλουν ὡς ἐν μέλῃ.

Μετὰ τὸν τέταρτον: — Ἀρέσκω ἄρ' ἄγε εἰς τὸν κύριον Α...;

Ἄν ἴδῃς τὴν μνηστὴν σου μὲ ῥοδοχρόους παρειάς καὶ ἀδόλους ὀφθαλμούς, μὴ συμπράνῃς ὅτι εἶνε ἄγγελος, ἀλλ' ὅτι τὴν κατακλίνουν εἰς τὰς ἐννέα καὶ ὅτι τρώγει πολλὰς κοταλέττας.

Ἐχεις ῥοδοχρόους τοὺς ὄνυχας, ἀλλὰ διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ξύνῃς δημοσίᾳ τὸ ἄκρον τῆς ῥινός σου.

Τέσσαρς εἶδη ἀνθρώπων ὑπάρχουσιν ἐν τῷ κό-

σμῳ: οἱ ἐρωτόληπτοι, οἱ φιλόδοξοι, οἱ παρατηρηταί, καὶ οἱ βλάκες.

Εὐτυχέστεροι ὅλων εἶνε οἱ βλάκες.

Εἶδον πολλοὺς μεγάλους ἄνδρας ἐν συναναστροφῇ· συνήθως σχεδὸν ἀποτυγχάνουν· ἐννοῶ τοὺς ἀληθῶς μεγάλους ἄνδρας. Εἰσὶν ἀπησχολημένοι. Ὅταν ἀναμειγνύωνται εἰς τὴν συνδιάλεξιν προσβάλλουσιν ἢ προσβάλλονται.

Μία ιδέα εἰς τὸν ἀνθρώπον εἶνε ὁ τι ὁ σιδηροῦς πάσσαλος, ὃν οἱ γλύπτει τιθεῖσιν ὑπὸ τὰ ἀγάλματα. Τὰ συγκρατεῖ καὶ τὰ ὑποβαστάζει.

Εἶνε ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ τις ἐν τῷ κόσμῳ ἄνευ εἰδικότητος τινος. Πρὸ ὀγδοήκοντα ἐτῶν ἤρκει νὰ εἶνε τις εὐπροσπῶς ἐνδεδυμένος καὶ ἐράσμιος τοὺς τρόπους· σήμερον τοιοῦτος ἄνθρωπος θὰ ὠμοιάζῃ πρὸς ὑπέρτερον καφεναίον. Οἱ συνήθως κομψοῦμενοι ὀμιλοῦσι τώρα περὶ ἱπποδρομιῶν, περὶ ἵππων καὶ τῆς ἀνατροφῆς αὐτῶν. Σοὶ συνιστῶ τὴν πολιτικὴν οἰκονομίαν. Δι' αὐτῆς θὰ εὐδοκίμησῃς παρὰ τοῖς ἀνδράσι· πρὸς δὲ καὶ τοὺς ἐν εὐθέτῳ στιγμῇ στίχους· τοῦτο ὠφελεῖ πολὺ εἰς τὴν ἐξοχήν. * Κ.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἡ κυρία Μ... ἐβλεπε προχθὲς τὴν μικρὰν κόρην της νὰ τοποθετῇ μετὰ μεγάλης προσοχῆς τὴν κούκλαν της ἐντὸς ἐρμαρίου.

— Τί κάνεις ἐκεῖ, Ἐλένη; τῇ λέγει.

— Ὅθι τὴν φυλάξω γιὰ τὰ παιδιὰ μου, μαμά, ἀποκρίνεται ἡ μικρά.

— Καὶ ἂν δὲν ἔχῃς παιδιὰ;

— Τότε θὰ τὴν φυλάξω γιὰ τὰ γγόνια μου. *

Ἀραβικὴ ἐκδίκησις.

Ἰθαγενὴς τοῦ Ἀλγερίου εἶχε νυμφεύσει τὴν κόρην του μετὰ τινος Γάλλου.

Ἡμέραν τινὰ ἡ νέα γυνὴ ἔρχεται κλαίουσα νὰ παραπονῇ εἰς τὸν πατέρα της ὅτι ὁ σύζυγός της τὴν ἐκτύπησε.

— Ἐτόλμησε νὰ σηκώσῃ χεῖρ ἐπάνω σου; ἀναφωνεῖ οὗτος πλήρης ὀργῆς καὶ ἀγανακτήσεως.

— Ναί, πατέρα, μ' ἐκτύπησε.

— Ἀ, αὕτη εἶνε ἡ μεγαλειτέρα προσβολὴ ποῦ εἴμπορεῖ νὰ μοῦ κάμῃ, καὶ πρέπει νὰ τὸν ἐκδικηθῶ.

Καὶ ἐν τῷ ἅμα, ... πάφ! διευθύνει κελὸν ῥάπισμα εἰς τὴν κόρην του λέγων·

— Πήγαίνε καὶ εἰπὲ εἰς αὐτὸν τὸν ἄθλιον νὰ μάθῃ μὲ ποῖον ἔχει νὰ κάμῃ. Ἄν αὐτὸς κτυπᾷ τὴν κόρην μου, κτυπῶ ἐγὼ τὴν γυναῖκά του. Τώρα εἴμεθα ἴσα.

Ἐν τῷ σιδηροδρόμῳ.

Ὁ λόρδος Φ... ταξιδεύει μὲ τὸν Τζῶν, τὸν ὑπέρτερον του.

Καθ' ὁδὸν ἡ ἀμαξοστοιχία ἐκτροχιάζεται, ὁ

λόγος ἐκτινάσσεται μακρὰν, καὶ ὁ Τζὼν ἀγνοεῖται καὶ ἐξέρχεται.

— Ὁδῆχ' ὠνάζει ὁ λόγος πρὸς τὸν ὑπάλ-
ληλον τοῦ σιδηροδρόμου, ποῦ εἶνε ὁ Τζὼν;

— Δυστυχί! μιλήρθε' ἐκόπη εἰς δύο ἀπὸ τὸν
τροχὸν μιᾶς ἀράξης.

— Κάμε μου τὴν χάριν τὰ ἰδῆς σὲ ποῖο κομ-
μάτι του εὐρίσκονται τὰ κλειδιά μου!

Τὸ πρῶτον πράγμα, τὸ ὁποῖον πράττουσιν αἱ
γυναῖκες, ὅταν συναντῶνται, εἶνε νὰ εὕρῃ ἡ μία
τὰ ἄλλα γέλωτος τῆς ἄλλης· τὸ δεύτερον νὰ εἴπῃ
ἡ μία τῆς ἄλλης μυρίαις κολακείας.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ἡ ἐθνικὴ πρόοδος προέρχεται ἐκ τῆς προσω-
πικῆς ἐκάστου ἐργασίας, ἐνεργείας καὶ τιμιότη-
τος, καθὼς καὶ ἡ ἐθνικὴ παρακμὴ πηγάζει ἐκ τῆς
νωθρότητος, τοῦ ἐγωῦσμου καὶ τῆς πονηρίας ἐ-
κάστου. Ὅ,τι συνειθίζομεν νὰ περιγράφωμεν ὡς
μεγάλαις κοινωνικαῖς πληγαῖς, εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖ-
στον ὁ κακοήθης τοῦ ἀνθρώπου βίος· διὸ, ἐάν μόνον
διὰ τοῦ νόμου προσπαθῶμεν νὰ ἐκριζώσω-
μεν τὰς κακίας, θέλουσιν ἀναφανῇ ἐκ νέου καὶ
ἀκμάσει ὑπ' ἄλλην μορφήν, ἐκτὸς ἂν ἐπέλθῃ βί-
ζικὴ μεταβολὴ εἰς τὸν βίον καὶ τὸν χαρακτῆρα
τῶν ἀνθρώπων. Ἐὰν ὁ τρόπος οὗτος τοῦ σκέ-
πτεσθαι ἔχῃ ὀρθῶς, ἔπεται ὅτι ἡ ὑπερτάτη φιλο-
πατρία καὶ ἡ ὑπερτάτη φιλανθρωπία συνίσταν-
ται οὐχὶ τόσον εἰς τὴν μεταρρύθμισιν τῆς νομοθε-
σίας, ὅσον εἰς τὴν βοήθειαν καὶ τὴν προτρο-
πὴν τῶν ἀνθρώπων, ἵνα ἀνυψωθῶσι καὶ βελτιω-
θῶσι διὰ τῆς ἀνεξαρτήτου θελήσεως καὶ τῆς ἐ-
λευθέρου προσωπικῆς ἐνεργείας. (Σμύλιν).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἡ ὁ πρόην πρόεδρος τῶν Ἡνωμένων Πολι-
τειῶν τῆς Ἀμερικῆς κ. Hayes καὶ ἡ σύζυγος αὐ-
τοῦ ἦσαν μέλη τοῦ «Συλλόγου τῆς ἐγκρατείας»,
διὸ πάντα τὰ οἰνοπνευματώδη ποτὰ ἀπεκλείοντο
αὐστηρῶς ἀπὸ τῶν διδομένων ἐορτῶν ἐν τῇ προ-
εδρικῇ οἰκίᾳ.

Ἄν καὶ ὁ νέος πρόεδρος κ. Garfield δὲν εἶνε
μέλος τοῦ Συλλόγου τούτου, οὐχ ἥττον ἐπιτροπὴ
τις αὐτοῦ μεταβῆσα πρὸ τινος εἰς ἐπίσκεψίν του
τῷ ἐξέφρασε τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ἀκολουθήσῃ τὸ
παράδειγμα τοῦ προκατόχου του ὡς πρὸς τὸν οἶ-
νον καὶ λοιπὰ οἰνοπνεύματα. Ἀλλ' ὁ πρόεδρος ἀ-
πεκρίθη ὅτι, ἂν καὶ εἰς ἄκρον ζήλωτῆς τῆς ἐγκρα-
τείας, δὲν ἠδύνατο ὅμως νὰ προσφέρῃ εἰς τοὺς
ὑπ' αὐτοῦ τυχὸν προσκαλουμένους καθαρὸν μόνον
ὑδωρ. Οὕτω λοιπὸν ὁ οἶνος ὁ ἀναφανῇ πάλιν εἰς
τὴν προεδρικὴν τράπεζαν, ἀφ' ἧς εἶχεν ἐκλίπει
ἐπὶ ὅλην τετραετίαν.

Ἐν τῶν περιεργωτέρων πραγμάτων ἐν τῇ
ἐλθεσεί τῆς Μελοβούρνης (Αὐστραλίας) εἶνε οἰκία
ἐκ χάριτος τὴν τε οἰκοδομὴν καὶ τὰ ἐπιπλα.

Οἱ τοῖχοι, ἡ στέγη, τὰ πατώματα, αἱ ὀροφῆ,
αἱ κλίμακες εἶνε ἐκ ναστογράφου. Τὸ μαγειρεῖον
ὡσαύτως, ἡ τράπεζα, ἐφ' ἧς κόπτουσι τὸ κρέας,
καὶ αὐταὶ αἱ ἐστῖαι ἐν αἷς καὶ ἐκάστην καίει
μέγα πῦρ εἶνε ἐκ συμπεπιεσμένου χάρτου.

Τὸ νέον σύστημα ἔχει μεγάλα πλεονεκτήματα
οὐ μόνον ὡς πρὸς τὰς δαπάνας τῆς οἰκοδομήσε-
ως, ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὴν εὐκολίαν, μεθ' ἧς γίνον-
ται μεταβολαὶ καὶ τροποποιήσεις κατόπιν εἰς
τὴν οἰκίαν.

Τὴν ἐν γένει πρόοδον καὶ ἀνάπτυξιν τῶν
Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς δύνανται τις
νὰ συμπράξῃ ὁποσοῦν ἐκ τοῦ ἐπομένου πίνακος,
ἐμφαινόντος τὴν βαθμιαίαν αὐξήσιν τοῦ πληθυ-
σμοῦ τῆς Νέας Ὑόρκης. Ἡ αὐξήσις αὕτη βαίνει
ὡς ἐξῆς· Τῷ 1731 ἡ σήμερον μεγίστη πόλις τῆς
Βορειοαμερικανικῆς Ὀρειοσπονδίας εἶχε κατοίκους
4,622, τῷ 1788 23,614, τῷ 1791 33,331,
τῷ 1845 371,223, τῷ 1850 515,547, τῷ
1855 629,810, τῷ 1860 813,669, τῷ 1865
926,386, τῷ 1870 942,292, τῷ 1875 1,041,
886 καὶ τῷ 1880 1,209,561. Παρεκκλήτως προ-
έβη καὶ ἡ αὐξήσις τῆς ἀξίας τῶν κτημάτων.
Οὕτω κτῆμά τι, οὐτινος ἡ ἀξία ἐν ἔτει 1832 ὑ-
πελογίσθη εἰς 40,000 δολλαρίων, ἐπωλήθη κατὰ
τὸ παρελθὸν ἔτος ἀντὶ 12 εκατομμυρίων δολλα-
ρίων.

Εἰς ἀναγνώστῃς

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Εἰς ὀλίγους βεβελίως τῶν ἀναγνώστων τῆς «Ε-
στίας» εἶνε ἄγνωστος ὁ κίνδυνος, ὁ προσερχόμενος
ἐκ διατηρήσεως φυτῶν ἐν κεκλεισμένῳ δωματίῳ
τοῦ ὕπνου καὶ ὅλην τὴν νύκτα. Ὁ κίνδυνος οὗ-
τος ὀφείλεται εἰς τὴν ἐπιβλαβὴ ἐπίδρασιν τῶν
φυτῶν ἐπὶ τῆς ἀναπνοῆς. Τὰ φυτὰ, κυρίως δὲ τὸ
φύλλωμα καὶ τὰ ἄνθη, ἀπορροφῶσι τὸ ἐν τῇ ατ-
μοσφαίρᾳ ἀνθρακικὸν ὀξύ, ὅπερ κατὰ τὴν ἐκπνοὴν
ἀφίνουσιν οἱ τε ἄνθρωποι καὶ τὰ ζῷα. Ὑπὸ δὲ τὴν
ἐπίδρασιν τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων τὸ ἀνθρακικὸν ὀξύ
ἀποσυντίθεται, καὶ ἀπορροφᾶται μὲν ὑπὸ τοῦ φω-
τοῦ εἰς ὀρέφιν αὐτοῦ ὁ ἄνθρωπος, ἀπορρίπτεται δὲ
τὸ ὀξυγόνον, ἥτοι τὸ ἀέριον ὅπερ εἶνε ἀπαραίτη-
τον εἰς τὴν ζωὴν ἡμῶν.

Ἀλλ' ἐν τῷ σκότειν τῆς νυκτὸς παύει ἡ ἐνέρ-
γεια αὕτη τῆς ἀποσυνθέσεως τῶν ἀέριων. Τὰ φυτὰ
τότε ἀφίνουσιν εἰς τὴν ατμοσφαιρὰν τὸ ὑπερβάλ-
λον τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος, ὅπερ προσέλαβον κατὰ
τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας. Τὸ δὲ ἀνθρακικὸν ὀξύ
τοῦτο εἰσπνεόμενον ἐπιφέρει συμπτώματα βρα-
δείας ἀσφυξίας, εἰς ἣν ὑπόκεινται ὅσοι ἀσυνετῶς
διατηροῦσι φυτὰ ἐν τῷ κοιτῶνι αὐτῶν κατὰ τὴν
νύκτα. Τοῦναντίον δὲ, ἐν καλῶς φωτισμένῳ δω-
ματίῳ κατὰ τὴν ἡμέραν ἡ διατήρησις τῶν φυ-
τῶν συντελεῖ εἰς καθαρισμὸν τοῦ ἀέρος, καθότι
ὡς προείπομεν, τὸ φυτὸν ἀπορροφᾷ μὲν τὸ ἐν τῷ
ἀέρι ἀνθρακικὸν ὀξύ, ἀποδίδει δὲ ὀξυγόνον.